

SBR richting het CBS

Problemen in de mapping naar het RGS

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Referentie GrootboekSchema

Naam:	Jan Jonkman	Onderwijsinstelling:	Hogeschool van Amsterdam
Studentnummer:	500656472	Opleiding:	Accountancy
Klas:	4AC1	Studiebegeleider:	Dhr. van Aken
Email:	jan.jonkman@hva.nl	Stagebegeleider:	Dhr. G Buiten
Plaats:	Amsterdam	Bedrijf:	Centraal Bureau voor de Statistiek
Datum:	6 juni 2016	Adres:	Henri Faasdreef 312 2492 JP Den Haag

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksverslag dat tot stand is gekomen naar aanleiding van het onderzoek naar de problemen die de mapping van een grootboekrekeningschema van een ondernemer naar het referentiegrootboekschema geeft. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van het CBS en is onderdeel van mijn afstuderen bij de opleiding accountancy aan de Hogeschool van Amsterdam.

Speciaal wil ik mijn begeleider vanuit het CBS, Gert Buiten, bedanken voor het wegwijs maken binnen het CBS, het overleggen als ik vastzat en alle opbouwende kritiek op mijn verslag. Door hem wist ik dat ik uiteindelijk toch een goed verslag zou neerzetten.

Daarnaast wil ik mijn begeleider vanuit de Hogeschool van Amsterdam, meneer van Aken, bedanken. Hij heeft mij inhoudelijke kritiek gegeven omtrent het onderwerp SBR, maar heeft ook tips gegeven voor eventuele aanvullingen en algemene structurele opbouw en uiteindelijk mijn verslag beoordeeld.

Ook wil ik mijn vrouw bedanken die me regelmatig moest missen omdat ik weer aan het verslag moest werken. Ook heeft ze het hele verslag willen doorworstelen, waarbij ze heeft geholpen om de leesbaarheid te verbeteren en meer diepgang en structuur in het verslag aan te brengen.

In de tijd die dit onderzoek heeft geduurd, namelijk van februari tot juni 2016, heb ik met veel plezier meegedraaid binnen de sector EBN en met het SBR/RGS onderzoeksteam van het CBS. Ik heb veel van hen mogen leren. Ook wil ik hen bedanken voor de mogelijkheden om de RGS taskforce implementatie en verschillende andere externe bijeenkomsten kon bijwonen. Op die manier kon ik erachter komen in hoeverre het RGS bekend was en was geïmplementeerd in de software.

Ik hoop met dit verslag een bijdrage te hebben kunnen leveren aan het implementeren van RGS en wens u veel leesplezier toe.

Jan Jonkman
Den Haag, 6 juni 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Afkortingen en begrippenlijst.....	6
Samenvatting.....	8
Inleiding en onderzoeksopzet	9
Hoofdstuk 1. Standard Business Reporting.....	12
§1.1 Opbouw van SBR	12
§1.2 eXtensible Business Reporting Language	13
§1.3. Nationaal gebruik van SBR	14
§1.4 Gebruik van SBR richting CBS	15
Hoofdstuk 2. Het Grootboekrekeningschema en het Referentie Grootboek Schema	18
§2.1 Grootboekrekeningschema.....	18
§2.2 Referentie Grootboekschema	19
Hoofdstuk 3. De gebruikers van RGS richting het CBS	22
Hoofdstuk 4 mapping	24
§4.1 mapping in het algemeen.....	24
§4.2 mapping bij het RGS	24
Hoofdstuk 5. Problemen bij informatieoverdracht naar CBS.....	26
Hoofdstuk 6. De problemen bij het mappen.....	30
§6.1 1:n.....	30
§6.2 m:1.....	31
§6.3 1:x	32
§6.4 1:←/→.....	33
§6.5 Verwarrende omschrijvingen	34
§6.6 Niet op het diepste niveau gemapt.....	35
§6.7 Overige opmerkingen	36
§6.7.1 Dubbele rekeningen	36
§6.7.2 “Overige” rekeningen.....	36
Hoofdstuk 7. Uitkomsten van mapping onderzoek.....	38
§7.1 Vaste activa	39
§7.1.1 Immateriële vaste activa	39
§7.1.2 Materiële vaste activa	40
§7.1.3 Financiële vaste activa.....	40

§7.1.4 Effecten	41
§7.2 Eigen vermogen.....	41
§7.2.1 Eigen vermogen.....	41
§7.2.2 Voorzieningen.....	41
§7.3 Schulden en vlottende activa	41
§7.3.1 Langlopende schulden.....	41
§7.3.2 Liquide middelen	42
§7.3.3 Vorderingen.....	42
§7.3.4 Kortlopende schulden	42
§7.4 Voorraden en projecten	42
§7.4.1 Voorraden.....	42
§7.4.2 Projecten	42
§7.5 Algemene bedrijfskosten.....	43
7.5.1 Personeelskosten	43
§7.5.2 Afschrijvingen	43
§7.5.3 Overige bedrijfskosten	43
§7.6 Bruto resultaat rekeningen	43
§7.6.1 Inkoopwaarde van de omzet.....	43
§7.6.2 Omzet	44
§7.6.3 Wijziging voorraden.....	45
§7.7 Overige resultaatrekeningen.....	45
§7.7.1 Overige bedrijfsopbrengsten.....	45
§7.7.2 Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen	45
§7.7.3 Financiële baten en lasten.....	45
§7.7.4 Buitengewone baten en lasten	46
§7.7.5 Aandeel derden	46
§7.7.6 Belastingen	46
Conclusie	48
Aanbevelingen.....	50
Bibliografie	51
Bijlagen	54

Afkortingen en begrippenlijst

Beheergroep RGS	Groep van mensen die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling van het referentie grootboekschema
BIV	Bancaire Infrastructurele Voorziening; Portaal waarin SBR berichten die voor de banken bestemd zijn worden ontvangen en gevalideerd.
Boeking	Vastleggen van de waardeveranderingen die hebben plaatsgevonden binnen een bedrijf in de financiële administratie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek; Nederlands overheidsorgaan die nationale statistieken verzorgt voor algemeen belang.
Digipoort	Portaal waarin SBR berichten die voor de overheid bestemd zijn worden ontvangen en gevalideerd.
Entrypoints	Bepalen welke gegevens in het SBR bericht nodig zijn
Grootboekrekening	Wordt in de financiële administratie gebruikt om de mutaties van de waarde van een onderneming inzichtelijk te maken.
Grootboekrekeningschema	Schema waarin alle grootboekrekeningen staan weergegeven
IB	Inkomstenbelasting; Belasting die wordt geheven over de in Nederland verkregen inkomsten.
ICP	Intracommunautaire prestatie; Belastingopgave voor hoeveel geld en aan welke bedrijven buiten Nederland, maar binnen Europa is geleverd.
IFRS	International Financial Reporting Standards; Standaard voor het boekhouden en de jaarverslaggeving van bedrijven
IWO	Inkoopwaarde van de omzet; De inkoop of vervaardigingsprijs van het verkochte product
KvK	Kamer van Koophandel; Overheidsinstituut waar alle bedrijven zich moeten registreren.
Logius	Bedrijf dat Digipoort beheert.
Mapping	Het associëren van data uit twee verschillende bases om deze te kunnen vergelijken of over te zetten.
OB	Omzetbelasting; Belasting die wordt geheven op de toegevoegde waarde die een bedrijf aan een product of dienst levert.
PKI	Public Key Infrastructure; Wordt gebruikt bij het communiceren naar de overheid en bevat een digitale handtekening en identiteitskaart
RGS	Referentie Grootboek Schema; Grootboekrekeningschema die vrij te gebruiken is, waarin alle grootboekrekeningen zitten die de grote uitvragende partijen zoals de overheid en banken nodig hebben.
S2S	System-to-system; Het overbrengen van data van systeem naar systeem zonder dat daar menselijk handelen tussen komt.
SBR	Standard Business Reporting; Een nationaal programma, gesteund door de Nederlandse overheid om eenheid te creëren in de financiële begrippen voor een snellere en betrouwbaardere rapportageketen
Tags	Wordt gebruikt in XBRL en bevat de context waarin een gegeven geplaatst wordt.
Taskforce implementatie	Groep van mensen die verantwoordelijk is voor de acceptatie en praktische invulling van het referentie grootboekschema
RGS	
VPB	Vennootschapsbelasting; Belasting die wordt geheven over de winst van vennootschappen.
W&V	Winst en verliesrekening; Overzicht van de baten en lasten over een periode.
WKR	Werkkostenregeling; Een belastingwet waarin duidelijk wordt welke onkosten voor werknemers wel belast zijn en welke niet.
XBRL	eXtensible Business Reporting Language; Computertaal die gebruikt wordt om financiële begrippen te vatten

Samenvatting

Met het gebruik van SBR is er een standaard ontwikkeld voor het versturen van gegevens binnen de financiële wereld. Het probleem voor verdere standaardisatie en automatisering in Nederland is dat er geen standaard grootboekrekeningschema voor de financiële administratie was. Deze standaard is er met het referentie grootboekschema gekomen. Het CBS wil inhaken met deze verdere standaardisatie om de keten van de informatie uit de financiële administratie naar het CBS verder te automatiseren. Om dit te benutten is het nodig dat ondernemers, administrateurs en accountants uit het midden- en kleinbedrijf gaan werken met het referentiegrootboekschema en dit ook op de juiste manier toepassen. Om te gaan werken met het referentiegrootboekschema is het nodig om de informatie uit het huidige grootboekrekeningschema te halen en deze te koppelen aan het referentiegrootboekschema.

Daarbij kunnen in de praktijk een aantal problemen ontstaan. Door middel van dit praktijkonderzoek zijn die problemen opgezocht, in kaart gebracht en gecategoriseerd. Dit is gebeurd door middel van het mappen van zes rekeningschema's van ondernemers en intermediairs naar het RGS (versie 1.2). Daarbij is bijgehouden welke problemen er ontstonden en hoe vaak die per hoofdrubriek voorkwamen. Op die manier kan worden vastgesteld of het probleem structureel is.

De belangrijkste problemen die zijn gevonden zijn onder te verdelen in deze categorieën.

1. Dat de grootboekrekening in het RGS niet bestaat.
2. Dat een grootboekrekening niet één op één kan worden gekoppeld met een RGS rekening, maar moet worden uitgesplitst.
3. Dat een grootboekrekening te algemeen is, waardoor deze niet op het laagste niveau gemapt kan worden.
4. Dat meerdere grootboekrekeningen onder één RGS code vallen.
5. Dat er rekening moet worden gehouden met omslagcodes (gekoppelde grootboekrekeningen waarbij het saldo bepaald onder welke rubriek deze rekening valt)
6. Dat er onduidelijke omschrijvingen voor rekeningen worden gebruikt bij zowel het RGS als bij de ondernemers

Sommige van deze problemen zijn eenvoudig op te lossen, maar van anderen vergt het meer tijd en energie om het te verhelpen. Afhankelijk van de omvang van de financiële administratie die er nu bij een onderneming is, komen bepaalde problemen naar voren. Daarbij neemt het probleem dat een grootboekrekening gesplitst moet worden, waarschijnlijk de meeste tijd in beslag.

Inleiding en onderzoeksopzet

Aanleiding

Een standaard grootboekrekeningschema is een uitkomst voor alle uitvragende partijen. Eindelijk de gegevens uit grootboekrekeningen kunnen uitvragen die gewenst zijn en dan de juiste informatie ontvangen. Ook softwareleveranciers staan te springen om standaardisering van het grootboekrekeningschema omdat dit koppelingen tussen programma's een stuk makkelijker maakt.

Helaas is het in de praktijk nog lang niet zo ver. Momenteel zijn er ongeveer evenveel verschillende rekeningschema's als er bedrijven zijn. Daarnaast willen bedrijven niet zomaar van hun eigen, vertrouwde rekeningschema afstappen. Daarbij kost het implementeren van dit standaard grootboekrekeningschema veel geld (software) en tijd (implementeren).

Daarnaast zijn er nog problemen omtrent het referentie grootboekschema (zo heet dit gestandaardiseerde grootboekrekeningschema). Maar wat als die problemen zijn opgelost? Dan is het standaard grootboekrekeningschema een geweldige mogelijkheid om te standaardiseren en snelle rapportages te maken. Of om uitvragende partijen te voorzien van doelgerichte informatie, dat vervolgens benchmarkinformatie oplevert die door specialisten is gemaakt met betrouwbare informatie, zoals het CBS.

Doelstelling

Omdat het referentie grootboekschema relatief nieuw is, en er tot nu toe weinig bekend is over de problemen die bij het mappen optreden, is het lastig om te bepalen of de informatie die via het RGS naar het CBS komt betrouwbaar is. Door deze problemen in kaart te brengen, krijgt het CBS meer inzicht in de kwaliteit van de informatie die naar het CBS komt en hoe deze informatie geïnterpreteerd moet worden. Daarnaast kan dit onderzoek voor intermediairs en ondernemers die de eerste mapping doen, duidelijkheid verschaffen over welke problemen ze tegen kunnen komen, zodat daarvoor een oplossing kan worden bedacht.

De hoofdvraag bij dit onderzoek is: *Welke problemen ontstaan voor intermediairs/ondernemers om grootboekrekeningschema's om te zetten naar het referentiegrootboekrekeningschema, zodat het voor het CBS inzichtelijk wordt of er een betrouwbare datastroom vanuit de financiële administratie van een onderneming richting het CBS ontstaat?*

Deze hoofdvraag is opgedeeld in de volgende deelvragen:

- Wat is SBR, RGS en het mappingproces?
- Op welke manier hebben de intermediairs en ondernemers te maken met RGS?
- Hoe verloopt de informatiestroom van de onderneming naar het CBS en hoe past dit onderzoek daarin?
- Tegen welke problemen lopen ondernemers/intermediairs aan als ze hun eigen grootboekrekeningschema gaan mappen naar het RGS?
- Hoe vaak en waar komen de problemen waarschijnlijk naar voren?

Structuur van het verslag

Als eerste wordt het begrippenkader waarbinnen dit onderzoek wordt gedaan besproken. Hierin komt in het eerste hoofdstuk SBR aan bod. In hoofdstuk twee wordt in grote lijnen uitgelegd wat een grootboekrekeningschema is en meer specifiek wat het referentiegrootboekschema is. Hoofdstuk drie bevat uitleg over de doelgroep waarbinnen dit onderzoek zich afspeelt en welk gedeelte van deze doelgroep dit onderzoek dekt. Het vierde hoofdstuk bevat uitleg over mapping in het algemeen en hoe dat wordt toegepast in dit onderzoek.

Daarna wordt in hoofdstuk vijf het kader geschetst waarbinnen dit onderzoek is gedaan en wordt de situatie beschreven zoals die er op het moment van schrijven uit ziet.

In hoofdstuk zes en zeven worden de resultaten van dit onderzoek besproken en uitgelegd wat die problemen precies inhouden en waar ze een grotere kans hebben om voor te komen.

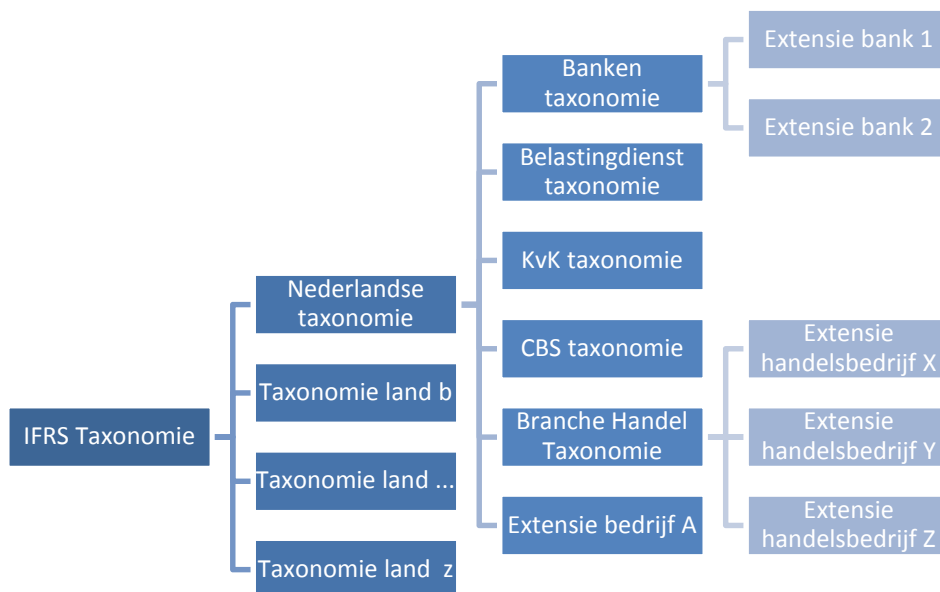
Als laatste worden er enkele aanbevelingen gedaan over het gebruik van RGS in de praktijk en worden eventuele vervolgonderzoeken besproken.

Hoofdstuk 1. Standard Business Reporting

§1.1 Opbouw van SBR

Het Standard Business Reporting (SBR) programma is opgezet door de Nederlandse overheid. Het doel van dit programma is om financiële gegevens eenduidig te maken waardoor ze eenvoudiger digitaal uit te wisselen en te verwerken zijn. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de internationaal ontwikkelde gestandaardiseerde computertaal XBRL (eXtensible Business Reporting Language) (SBR, 2016). Met behulp van SBR is het de bedoeling dat cijfers die bij een bepaald administratie- of accountancybegrip horen voor iedereen hetzelfde betekenen. Om dat voor elkaar te krijgen moesten verschillende partijen, waaronder de overheidsinstanties, accountants en banken het met elkaar eens worden over de betekenis van verschillende administratie- en accountancybegrippen. De betekenis van deze financiële begrippen worden vastgelegd in een taxonomie. In de internationale basistaxonomie, de IFRS (International Financial Reporting Standards) taxonomie zijn alle financiële begrippen samen met de XBRL tag (hierover in §1.2 meer) opgenomen die over de hele wereld gelijk zijn. Boven op deze standaardtaxonomie kunnen landen hun eigen taxonomie bouwen waarin de specifieke accountancy- en fiscale regels van dat land in zijn opgenomen. Daar bovenop kunnen taxonomieën en/of extensies van bedrijven of instellingen worden gebouwd (Aken, 2013).

Figuur 1, Opbouw taxonomieën en extensies

Het verschil tussen taxonomieën en extensies is dat een taxonomie wordt getest, door het International Accounting Standards Board (IASB) op de internationale begrippenstandaarden, XBRL international voor de XBRL tags internationaal en het SBR Platform op de opbouw van de taxonomie zoals die in Nederland vereist is. Deze instellingen waken voor drie dingen, namelijk dat twee verschillende soorten gegevens niet op eenzelfde manier worden gedefinieerd, dat er niet twee definities voor hetzelfde gegeven bestaan en de opbouw van een definitie op dezelfde manier gebeurt. Extensies worden niet door deze instanties gecontroleerd, maar kunnen door bedrijven

worden gebruikt voor interne bedrijfsvoering (Wijk, et al., 2014). Door gebruik te maken van taxonomieën is voor iedereen over de hele wereld duidelijk wat iemand bedoelt met een bepaald getal als die gekoppeld is aan een bepaalde specificatie binnen een taxonomie. In extensies opgenomen gegevens voldoen niet altijd aan deze eis, omdat ze niet worden gecontroleerd. In Figuur 1, Opbouw taxonomieën en extensies op de vorige pagina is een voorbeeld gegeven van de opbouw van taxonomieën en extensies.

§1.2 eXtensible Business Reporting Language

Extensible Business Reporting Language (XBRL) is een internationale digitale standaard die tags gebruikt. Een tag bevat een begrip uit de taxonomie of extensie. In XBRL wordt er gewerkt met een begintag en eindtag. Tussen deze begin- en eindtag staat de informatie die bij de tag hoort.

```
<period>  
< startDate>2003-01-01</startDate>  
< endDate>2003-12-31</endDate>  
</period>
```

Figuur 2, XBRL instance met tags
Opmerking: Aangepast overgenomen van (XBRL international, 2016)

In Figuur 2, XBRL instance met tag zijn drie tags te zien. Namelijk period, startDate en endDate. De tag period bevat de tags startDate en endDate. Deze bevatten op hun beurt weer wezenlijke informatie, namelijk data. Uiteindelijk bevat de tag period dus beide data als inhoudelijke informatie.

Dit voorbeeld is nog goed te lezen, maar als er complexere berichten (deze worden instances genoemd) worden gemaakt dan is dat moeilijk te lezen. Daarvoor zijn "Style sheets" bedacht. Deze style sheets geven de informatie uit een XBRL bericht dan op een bepaalde manier weer, waardoor deze goed leesbaar wordt. Het voorbeeld uit Figuur 2, XBRL instance met tags kan op meerdere manieren getoond worden. In Figuur 3, zijn twee mogelijke style sheets te zien van het SBR bericht uit Figuur 2, XBRL instance met tags.

Startdatum: 1 januari 2003 Einddatum: 31 december 2003	Periode: 01-01-2003 t/m 31-12-2003
---	------------------------------------

Figuur 3, Style sheet

Zoals te zien is in Figuur 3 kunnen vrijblijvend delen van informatie worden weggelaten, ondanks dat dat wel in het bericht is opgenomen. Hierdoor kan ruwe, dat wil zeggen onbewerkte, informatie naar een persoon/organisatie worden gestuurd en deze persoon/organisatie plakt daar een style sheet overheen om de informatie die relevant is, leesbaar te maken (Aken, 2013).

SBR kan op verschillende niveaus bij bedrijven worden toegepast, waardoor het breed inzetbaar is. Bedrijven bepalen zelf waar ze SBR inzetten (Melse & Weltevreden, 2013).

- Als eerste kan SBR worden toegepast voor het opstellen en versturen van de jaarrekening en/of belastingaangifte. Cijfers uit de administratie worden voorzien van de juiste XBRL tag, zodat uiteindelijk de hele jaarrekening in een SBR-bericht staat.
- Als tweede kan SBR worden toegepast op de administratie. Elke grootboekpost is al voorzien van een XBRL-tag, waardoor het handmatig omzetten van een papieren document, bijvoorbeeld een factuur, naar een SBR bericht mogelijk wordt.
- Als laatste kan SBR worden toegepast als volledig geïntegreerd systeem in de administratie van een bedrijf. Berichten worden dan in XBRL verstuurd en direct in de administratie ingelezen en door middel van een style sheet als normaal document leesbaar gemaakt.

Het is ook mogelijk dat een combinatie van deze drie wordt gebruikt. Een bedrijf krijgt informatie als SBR bericht binnen. Het wordt uitgelezen in een instance en vervolgens door een persoon in het systeem van het bedrijf gezet. Als informatie naar een andere organisatie wordt gestuurd, wordt de informatie uit de administratie gehaald en omgezet in een SBR bericht.

§1.3. Nationaal gebruik van SBR

Standard Business Reporting wordt op dit moment vooral door de Nederlandse overheid gebruikt, maar kan ook gebruikt worden voor managementinformatie. Vanaf 2009 is het mogelijk om inkomstenbelasting- (IB), Vennootschapsbelasting- (VPB) en Omzetbelasting (OB)aangifte te doen met een XBRL bericht. Sinds 2013 is het aangeven van IB en VPB met SBR verplicht. In 2014 volgde de verplichting om de aangifte omzetbelasting met SBR te doen (Belastingdienst, 2016). In 2016 is het door de Kamer van Koophandel (KvK) ook voor kleine ondernemingen verplicht om hun jaarrekening in XBRL aan te leveren. Dit betekent dat intermediairs en ondernemers hun gegevens om moeten zetten naar een bericht in XBRL formaat. Dat gebeurt nu nog vaak helemaal aan het einde van het administratieve proces, omdat SBR relatief nieuw is.

Naast de Belastingdienst en de KvK hebben ook de banken en het CBS de mogelijkheid gecreëerd om SBR berichten te ontvangen. Die mogelijkheid bestaat voor het CBS sinds 2007 en is vanaf 2015 verplicht voor 'system-to-system' aanleveringen (S2S) Voor de banken is het sinds voorjaar 2010 mogelijk (XBRL Nederland, 2016).

Het aanleveren naar de overheid (Belastingdienst, KvK en CBS) gebeurt via Digipoort dat beheerd wordt door Logius (Logius, 2016). Voor de banken gebeurt dit via de Bancaire Infrastructurale Voorziening (BIV) (Coöperatief, 2016). Dit zijn portalen waarin de berichten worden gevalideerd of ze voldoen aan bepaalde kenmerken. Als er fouten worden ontdekt wordt dit direct teruggekoppeld aan de bedrijven of intermediairs, zodat de fout kan worden gecorrigeerd.

In Nederland wordt de presentation linkbase gebruikt om te bepalen hoe een instance eruit komt te zien. Deze linkbase geeft aan op welke plek de gegevens in een XBRL bericht moeten komen te staan. Daarnaast wordt er door uitvragende partijen gebruik gemaakt van entrypoints om duidelijk te kunnen bepalen welke gegevens deze partij nodig heeft. Deze entrypoints bepalen welke gegevens uit de Nederlandse Taxonomie nodig zijn, zodat die gegevens die geselecteerd zijn gericht uit de administratie kunnen worden gehaald.

Om er zeker van te zijn of de aangeleverde gegevens en de leverancier betrouwbaar zijn, is een handtekening nodig. Vroeger gebeurde dat op papier, maar door deze digitalisering zijn er digitale handtekeningen nodig. Er zijn verschillende soorten digitale handtekeningen, maar de handtekeningen die door de overheid zijn gecertificeerd heten Public Key Infrastructure (PKI)-overheid certificaten. Deze certificaten worden aan een persoon (bijvoorbeeld een accountant) verkocht en digitaal opgeslagen en elke keer als er een SBR-bericht naar de overheid of andere uitvragende partijen gestuurd wordt, zit een kopie van dit certificaat hier ook in verwerkt. Deze certificaten werken tegelijkertijd ook als versleuteling van de gegevens, zodat de gegevens beveiligd richting de overheid verstuurd kunnen worden.

SBR is niet alleen voor communicatie met de overheid te gebruiken maar kan ook gebruikt worden voor communicatie tussen bedrijven. Hoewel uit onderzoek blijkt (Melse & Weltevreden, 2013) dat MKB bedrijven liever minder tijd kwijt zijn aan communicatie en aanlevering aan hun administrateurs/accountants blijken nog veel bedrijven dit op papier te doen. De bedrijven zien wel de voordelen er van in, maar wat hen precies weerhoudt om over te gaan op elektronische dataverzending is nog niet onderzocht.

§1.4 Gebruik van SBR richting CBS

Sinds 2007 is het mogelijk om SBR berichten naar het CBS te sturen. Sinds 2015 is dit het enige CBS-kanaal voor 'system-to-system' aanlevering. Op dit moment gebruiken bedrijven het nog niet, onder andere omdat de softwareleveranciers nog geen tool hebben ontwikkeld om gemakkelijk de informatie uit de administratie te lezen en om te zetten in een SBR-bericht voor het CBS.

Daarnaast zijn er nog enkele andere problemen waar het CBS tegen aanloopt. Deze problemen hebben voornamelijk te maken met het verkrijgen van niet-financiële informatie. Het CBS en de softwareleveranciers zijn hard aan de slag om deze problemen op te lossen. Bij het CBS is het Referentie GrootboekSchema (hierover in §2.2 meer) geïntegreerd in de SBR-keten. Dat in tegenstelling tot de Belastingdienst en de KvK. Dit komt omdat het CBS specifieke data nodig heeft uit de administratie van de onderneming en in veel administraties deze informatie niet op dat diepgaande niveau verwerkt is. Het RGS is zo opgebouwd dat het alle rekeningen op dat niveau uit de administratie te halen zijn, waarop het CBS het nodig heeft.

Om er voor te zorgen dat softwarematig juiste informatie wordt aangeleverd, wordt een CBS-stempel voor software ontwikkeld. Het CBS test de software van deze leveranciers en als deze voldoet aan de eisen die het CBS heeft gesteld, ontvangt deze software het CBS-stempel waarna zowel het CBS als de softwaregebruiker zeker weet dat de data die verstuurd worden op de juiste wijze bij het CBS worden afgeleverd.

Hoofdstuk 2. Het Grootboekrekeningschema en het Referentie Grootboek Schema

§2.1 Grootboekrekeningschema

Voor een onderneming is het belangrijk om te weten wat de waarde van de onderneming is. De reden hiervoor is dat een onderneming streeft om deze waarde te vergroten. De waarde van een onderneming wordt op een bepaald moment vastgesteld

door middel van een balans. Daarin staan aan de linkerkant

(de debetzijde) de bezittingen en aan de rechterkant

(creditzijde) de schulden en het eigen vermogen. (zie figuur

4) De waarde van deze twee zijden moet gelijk zijn. Het eigen

vermogen weerspiegelt de intrinsieke waarde van de

onderneming. Om de mutaties in de intrinsieke waarde van een onderneming te registreren wordt een boekhouding bijgehouden. Omdat de balans in evenwicht moet blijven, wordt gewerkt met het dubbele boekhouden. In dit systeem worden mutaties twee keer vastgelegd, namelijk aan de debetzijde (debiteren) en aan de creditzijde (crediteren). Daarbij gelden de volgende regels:

- Debiteren gebeurt bij: toename bezit, afname schuld en afname eigen vermogen
- Crediteren gebeurt bij: afname bezit, toename schuld en toename eigen vermogen

Als iets gedebiteerd wordt, wordt tegelijkertijd iets gecrediteerd. Voorbeelden daarvan zijn:

1. Afbetaling hypotheek geeft: afname schuld (hypotheek) en afname bezit (bank).
2. Aankoop van goederen met pinbetaling geeft: afname bezit (bank) en toename bezit (voorraden).
3. Betaling aan het personeel geeft: afname bezit (bank) en afname eigen vermogen (personeelskosten)

Elke keer als een mutatie plaatsvindt zou een nieuwe balans gemaakt kunnen worden. Dat kost veel tijd. Daarom wordt een grootboek gebruikt. Een grootboek is een registratiesysteem waarbij voor elke post op de balans in een afzonderlijk overzicht de debet- en creditwijzigingen per financieel feit worden vastgelegd. Deze afzonderlijke overzichten noemen we grootboekrekeningen (Summeren, Kuppen, & Rijswijk, 2009, p. 38). Aan het einde van een periode (meestal maand, kwartaal of jaar) wordt de balans bepaald, door middel van de eindstand van deze grootboekrekeningen. Voor het wijzigen van het eigen vermogen worden hulprekeningen gebruikt. Denk daarbij aan de verschillende soorten kosten en opbrengsten. De hulprekeningen die betrekking hebben op kosten en opbrengsten komen in de winst en verliesrekening te staan. Daardoor is duidelijk te zien op welke manier het eigen vermogen toe en af is genomen.

In het grootboek worden niet alleen grootboekrekeningen uit de balans, maar ook kosten-en-opbrengstenrekeningen opgenomen. Daardoor kan het aantal grootboekrekeningen die mutaties bevatten behoorlijk oplopen. Om deze grootboekrekeningen van elkaar te kunnen onderscheiden,

Balans onderneming X			
Bezit	€ x	Eigen vermogen	€ x - y
		Schulden	€ y
Totaal	€ x	Totaal	€ x

Figuur 4, voorbeeld balans

wordt aan elke rekening een nummer gekoppeld. Deze nummers en de omschrijvingen van de posten die daaraan gekoppeld zijn, worden vastgelegd in het grootboekrekeningschema zodat een boekhouder overzicht heeft in de soorten grootboekrekeningen die gebruikt kunnen worden in het grootboek.

De codering, het koppelen van nummers aan de een omschrijving, kan op een logische manier worden opgebouwd. In Nederland wordt hiervoor vaak het zogenoemde decimale rekeningstelsel gebruikt. Dit decimale rekeningstelsel maakt gebruik van rubrieken, zoals die in tabel 1 staan aangegeven.

Tabel 1, Rubrieken decimale stelsel

Rubriek	Omschrijving
Rubriek 0	Vaste activa, Eigen vermogen, Schulden lange termijn
Rubriek 1	Financiële rekeningen
Rubriek 2	Neutrale rekeningen
Rubriek 3	Vorraadrekeningen
Rubriek 4	Rekeningen van kostensoorten
Rubriek 5	Rekeningen van kostenplaatsen
Rubriek 6	Fabricagerekeningen
Rubriek 7	Kostprijsrekeningen
Rubriek 8	Verkooprekeningen
Rubriek 9	Resultatenrekeningen

Opmerking: overgenomen van de site van het Referentie Grootboekschema (RGS-site, 2016)

Deze rubrieken worden vervolgens weer onderverdeeld in groepen die het tweede cijfer representeren. Een voorbeeld is dat 40 de rubriek “kostensoorten” en de groep “autokosten” representeert, 41 is de groep “huisvestingskosten” en zo verder. Om de autokosten nog verder uit te splitsen worden rekeningnummers gebruikt die daar weer achter worden gezet. In het voorbeeld hierboven kan voor benzinekosten de code 401 en voor de omschrijving “onderhoudskosten van de auto” de code 402 gebruikt worden. Zo kunnen de autokosten worden onderverdeeld op 10 verschillende posten, namelijk tot rekeningcode 409. Om voor honderd rekeningen uitsplitsingen te maken, kan nog een extra cijfer worden toegevoegd, waardoor benzinekosten bijvoorbeeld op 4001 wordt gezet. Deze codes in geheel worden ook wel rekeningnummers genoemd.

§2.2 Referentie Grootboekschema

Hoewel in het decimale rekeningstelsel de rubrieken vastliggen, mogen ondernemers en intermediairs zelf de verdeling van de groepen en nummers daarachter bepalen. Daardoor kan in het voorbeeld in de vorige paragraaf benzinekosten ook onder 4002 vallen. Als de groep autokosten niet onder de rubriek en groepsnummer 0 maar onder groepsnummer 5 valt, kunnen de benzinekosten ergens tussen 4500 t/m 4599 vallen.

Ook omschrijvingen zijn vrij te gebruiken. In plaats van de omschrijving “benzinekosten” kan de omschrijving “brandstofkosten” worden gebruikt. Door deze vrijheden zijn er grote verschillen tussen de grootboekrekeningschema’s waardoor ze niet één op één kunnen worden vergeleken met elkaar en is ook digitale uitwisseling tussen administratiesystemen lastig.

Om dit probleem op te lossen is het referentie grootboekschema (RGS) opgezet. Dit rekeningschema bevat bijna alle grootboekrekeningen die ondernemers of intermediairs nodig kunnen hebben. Het RGS bevat unieke referentiecodes die altijd hetzelfde blijven betekenen. Deze referentiecodes bestaan uit letters en zijn opgebouwd uit 5 hiërarchische niveaus. Deze niveaus weerspiegelen de gedetailleerdheid waarmee geboekt wordt. Niveau 1 is de splitsing tussen balans en winst-en-verliesrekening. Niveau twee bestaat uit de hoofdrubrieken, niveau 3 uit de rubrieken, niveau 4 uit de grootboekrekeningen en niveau 5 uit de mutaties (RGS-site, 2016). Niveau 1 heeft 1 letter en bij elk niveau dieper worden hieraan drie letters toegevoegd. Op deze manier ontstaat een logische opbouw en zijn er geen dubbele referentiecodes. Deze codes veranderen ook niet meer, waardoor deze betrouwbaar en stabiel zijn om te gebruiken als basis voor koppelingen (voor XBRL berichten), mappings (hierover in hoofdstuk 4 meer) en uitvragen. Een voorbeeld van de opbouw van de referentiecodel is te zien in tabel 2.

Tabel 2, Voorbeeld indeling RGS

Referentiecodel	Referentienummer	Omschrijving	D/C	Niveau
B				1
Blva	100000	IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	D	2
BlvaKou	101000	Kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	3
BlvaKouVvp	0101010	Verkrijgings- of vervaardigingsprijs kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	4
BlvaKouVvpBeg	101010,01	Beginbalans kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	5
BlvaKouVvpInv	101010,02	Investeringskosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	5
BlvaKouVvpAdo	101010,03	Aankopen door overnames kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	5
BlvaKouVvpDes	101010,04	Desinvesteringen kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	C	5
BlvaKouVvpDda	101010,05	Desinvesteringen door afstotingen kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	C	5
BlvaKouVvpOmv	101010,06	Omrekeningsverschillen kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	5
BlvaKouVvpOvm	101010,07	Overige mutaties kosten van oprichting en van uitgifte van aandelen	D	5

Zoals ook te zien is in tabel 2 staan in de tweede kolom referentienummers. Deze zijn te vergelijken met de grootboekrekeningcodes. Deze nummers zijn slechts voorbeelden en kunnen vrij gebruikt en veranderd worden. Ook in het RGS kan het referentienummer dus niet gebruikt worden voor de automatisering. Dit kan alleen door middel van de referentiecodel. Deze code zal ten allen tijde hetzelfde blijven representeren. Hierdoor kan deze code door de software als anker gebruikt worden om informatie uit de financiële administratie te halen en te versturen. (al dan niet in een SBR bericht)

Als een grootboekrekening in het RGS verdiept is tot niveau 5 betekent dit dat een referentiecodel uit maximaal 13 letters bestaat. Soms gebeurt het dat een ondernemer, intermediair of uitvragende partij bepaalde grootboekrekeningen nog verder uitgesplitst wil hebben. Daarvoor worden

zogenoemde extensies gebruikt. Het uitsplitsen gebeurt door de referentiecodelen uit te breiden met een punt met daar achter de extensie-referentiecodelen. Als een bedrijf bijvoorbeeld twee auto's heeft, kan er voor worden gekozen om de brandstofkosten per auto apart bij te houden. De referentiecodelen voor de brandstofkosten kan dan worden uitgebreid met het nummerbord van desbetreffende auto: WBedAutBra.00-AA-00 en WBedAutBra.00-BB-11.

Extensies zorgen aan de ene kant voor een stuk vrijheid, maar aan de andere kant weer voor het verdwijnen van de standaardisatie. Op het moment van schrijven is de RGS taskforce nog hard aan het nadenken hoe structuur in de extensies kan worden aangebracht, zodat het niet ten koste van de standaardisatie gaat. Het is namelijk niet verplicht om het nummerbord van een auto te gebruiken voor de extensie van een grootboekrekening van de brandstofkosten. Als extensie kan ook gekozen worden voor bijvoorbeeld .auto 1 en .auto 2. Zelfs de punt staat niet vast als tussenvoeging voor de extensie, dus andere leestekens kunnen ook worden gebruikt om scheiding te maken zoals een komma of dubbele punt. Daardoor kan het softwarematig lastiger worden om deze extensies over te zetten naar een ander financieel pakket.

Het grootste probleem voor de makers van het RGS is de wildgroei aan grootboekrekeningschema's in Nederland. Hierdoor moet voor elke grootboekrekening die voldoet aan wet en regelgeving een koppeling naar één van de referentiecodelen of naar de extensies eronder, kunnen worden gemaakt. Dit kan leiden tot een onoverzichtelijke hoeveelheid grootboekrekeningen en extensies. Op dit moment staat het aantal op ruim 1000 unieke grootboekrekeningen (niveau 4). Daar komen alleen nog maar meer rekeningen bij naarmate meer met het RGS gewerkt gaat worden (en meer aanvragen voor grootboekrekeningen komen). Daarom moet zorgvuldig worden gewaakt over welke rekeningen wel en welke niet toegevoegd worden. Deze taak heeft de Taskforce implementatie RGS bij de Beheergroep RGS neergelegd (RGS Taskforce implementatie, 2016).

Er zijn geen kostenplaatsen opgenomen in het RGS, omdat het lastig is om deze te standaardiseren. Of kostenplaatsen in de toekomst wel worden toegevoegd is nog onduidelijk (Kinds, 2016). Door deze kostenplaatsen wordt bepaald voor welke afdeling de gemaakte indirecte kosten zijn. Als een ondernemer toch binnen RGS zijn kosten wil uitsplitsen, kan gewerkt worden met extensies. In tabel 3 is een voorbeeld te zien waarbij extensies gebruikt worden voor een kostenplaats. Daarbij is te zien dat de kosten van lonen en afschrijvingen verdeeld zijn over de afdelingen waarop ze betrekking hebben. Op die manier kan er een vergelijking worden gemaakt tussen werkelijke en gebudgetteerde kosten van verschillende afdelingen.

Tabel 3, RGS met kostenplaats extensies en saldo

Referentiecodelen	Referentienummer	Omschrijving		Saldo
WAfsAmvBeg	4102010	Afschrijving bedrijfsgebouwen	€	10.000
WAfsAmvBeg.Huisvesting	4102010.01	Afschrijving bedrijfsgebouwen.Huisvesting	€	2.000
WAfsAmvBeg.Algemeen beheer	4102010.02	Afschrijving bedrijfsgebouwen.Algemeen beheer	€	500
WAfsAmvBeg.Inkoop	4102010.03	Afschrijving bedrijfsgebouwen.Inkoop	€	1.000
WAfsAmvBeg.Magazijn	4102010.04	Afschrijving bedrijfsgebouwen.Magazijn	€	5.000
WAfsAmvBeg.Verkoop	4102010.05	Afschrijving bedrijfsgebouwen.Verkoop	€	1.500
WPerLesLon	4001040	Lonen	€	50.000

WPerLesLon.Huisvesting	4001040.01	Lonen.Huisvesting	€	5.000
WPerLesLon.Algemeen beheer	4001040.02	Lonen.Algemeen beheer	€	7.500
WPerLesLon.Inkoop	4001040.03	Lonen.Inkoop	€	12.500
WPerLesLon.Magazijn	4001040.04	Lonen.Magazijn	€	5.000
WPerLesLon.Verkoop	4001040.05	Lonen.Verkoop	€	20.000

Hoofdstuk 3. De gebruikers van RGS richting het CBS

Bedrijven zijn verplicht om een administratie bij het houden wat is opgelegd vanuit de overheid. (Belastingdienst, 2016) In dit onderzoek gaat men uit van een MKB bedrijf, omdat het CBS zich daar met RGS op richt. (Buiten, 2014) Een MKB onderneming wordt over het algemeen gerund door een ondernemer. Deze ondernemer doet de administratieve last van het bedrijf zelf of laat het binnen het bedrijf doen. Het is ook mogelijk dat de ondernemer het uitbesteed aan een accountant of een administrateur. Deze laatste twee worden als de intermediairs gezien in dit onderzoek omdat deze personen intermediairen tussen de ondernemer en de overheid.

Om een redelijke representatie te geven van de werkelijkheid, zijn er voor dit onderzoek drie standaard grootboekrekeningschema's (één van een administratiekantoor die gespecialiseerd is in dienstverlening, één die is meegeleverd bij een boekhoudpakket voor een zzp'er en één die is gemaakt door de brancheorganisatie van de horeca) en drie van een onderneming gebruikt. Deze drie ondernemingen vallen onder de sectoren landbouw, handel, vervoer en opslag en specialistische zakelijke dienstverlening. De mappen hiervan zijn te vinden in de bijlagen 10 t/m 15.

Tabel 4 Percentage per sector t.o.v. het totaal (CBS.nl, 2016)

Bedrijfsgrootte	Economische activiteiten	Kwartaal	Aantal bedrijven	Percentage van totaal
0 tot 50 werkzame personen	A-U Alle economische activiteiten	2016 2e kwartaal	1535930	100%
0 tot 50 werkzame personen	A Landbouw, bosbouw en visserij	2016 2e kwartaal	72620	4,73%
0 tot 50 werkzame personen	B Delfstoffenwinning	2016 2e kwartaal	375	0,02%
0 tot 50 werkzame personen	C Industrie	2016 2e kwartaal	57650	3,75%
0 tot 50 werkzame personen	D Energievoorziening	2016 2e kwartaal	975	0,06%
0 tot 50 werkzame personen	E Waterbedrijven en afvalbeheer	2016 2e kwartaal	1460	0,10%
0 tot 50 werkzame personen	F Bouwnijverheid	2016 2e kwartaal	151865	9,89%
0 tot 50 werkzame personen	G Handel	2016 2e kwartaal	221400	14,41%
0 tot 50 werkzame personen	H Vervoer en opslag	2016 2e kwartaal	36165	2,35%
0 tot 50 werkzame personen	I Horeca	2016 2e kwartaal	51815	3,37%
0 tot 50 werkzame personen	J Informatie en communicatie	2016 2e kwartaal	82090	5,34%
0 tot 50 werkzame personen	K Financiële dienstverlening	2016 2e kwartaal	85225	5,55%
0 tot 50 werkzame personen	L Verhuur en handel van onroerend goed	2016 2e kwartaal	24540	1,60%
0 tot 50 werkzame personen	M Specialistische zakelijke diensten	2016 2e kwartaal	303790	19,78%
0 tot 50 werkzame personen	N Verhuur en overige zakelijke diensten	2016 2e kwartaal	61900	4,03%
0 tot 50 werkzame personen	O Openbaar bestuur en overheidsdiensten	2016 2e kwartaal	195	0,01%
0 tot 50 werkzame personen	P Onderwijs	2016 2e kwartaal	66880	4,35%

0 tot 50 werkzame personen	Q Gezondheids- en welzijnszorg	2016 2e kwartaal	129595	8,44%
0 tot 50 werkzame personen	R Cultuur, sport en recreatie	2016 2e kwartaal	93760	6,10%
0 tot 50 werkzame personen	S Overige dienstverlening	2016 2e kwartaal	93610	6,09%
0 tot 50 werkzame personen	T Huishoudens met personeel	2016 2e kwartaal	15	0,00%
0 tot 50 werkzame personen	U Extraterritoriale organisaties	2016 2e kwartaal	5	0,00%

De grootboekrekeningschema's die gebruikt zijn voor het mappen in dit onderzoek worden toegepast in de volgende branches:

- Handel
- Landbouw
- Horeca
- Informatie en communicatie
- Financiële dienstverlening
- Verhuur en handel van onroerend goed
- Specialistische zakelijke diensten
- Verhuur en overige zakelijke diensten
- Overige dienstverlening

Als er gekeken wordt naar tabel 6, houdt dat in dat ongeveer 60% van de grootboekrekeningschema's voor bedrijven uit het MKB met maximaal 50 personen in dienst, in dit onderzoek worden gebruikt.

De overige 40% is om diverse redenen niet onderzocht:

1. De sectoren onderwijs en gezondheidszorg zijn niet onderzocht omdat deze specifieke administratieve lasten hebben die niet direct in het RGS te vinden zijn
2. De sector cultuur, sport en recreatie lijkt waarschijnlijk qua financiële administratie op de sectoren die wel zijn meegenomen in het onderzoek.
3. Voor de sectoren industrie en bouw waren helaas geen grootboekrekeningschema's voorhanden, waardoor deze niet konden worden meegenomen in het onderzoek.
4. De overige sectoren die in tabel 5 te vinden zijn waren te klein om een relevante bijdrage te kunnen leveren aan dit onderzoek. Sommige van deze sectoren of delen van de bovengenoemde sectoren lijken qua financiële administratie op de ondernemingen die gemapt zijn, waardoor dezelfde problemen te onderkennen zijn. Anderen wijken dusdanig af dat het RGS hiervoor niet geschikt is vanwege grootboekrekeningen die specifiek voor dat bedrijf zijn toegevoegd. Uit het interview met H. Kinds (Kinds, 2016) blijkt dat grootboekrekeningen die specifiek voor een bepaalde sector gelden, in een later stadium worden toegevoegd aan het RGS.

Hoofdstuk 4 mapping

§4.1 mapping in het algemeen

Het begrip mapping heeft meerdere betekenissen. In het kader van deze afstudeeropdracht gaat het specifiek om het mappen van data. Dat betekent dat elk element van een bepaalde set van data met één of meer elementen van een tweede set worden geassocieerd. Dit helpt om data makkelijker te migreren (verplaatsen) en te integreren (te koppelen) (Brandenburg, 2016). De elementen die geassocieerd worden met elkaar blijken in de praktijk andere definities te kunnen hebben die hetzelfde betekenen. Andersom kunnen er omschrijvingen van elementen zijn die hetzelfde lijken, maar niet met elkaar overeen komen en dus niet met elkaar geassocieerd kunnen worden. In theorie kan het mappen geautomatiseerd worden, maar de praktijk leert dat dit moeilijker is dan het lijkt.

§4.2 mapping bij het RGS

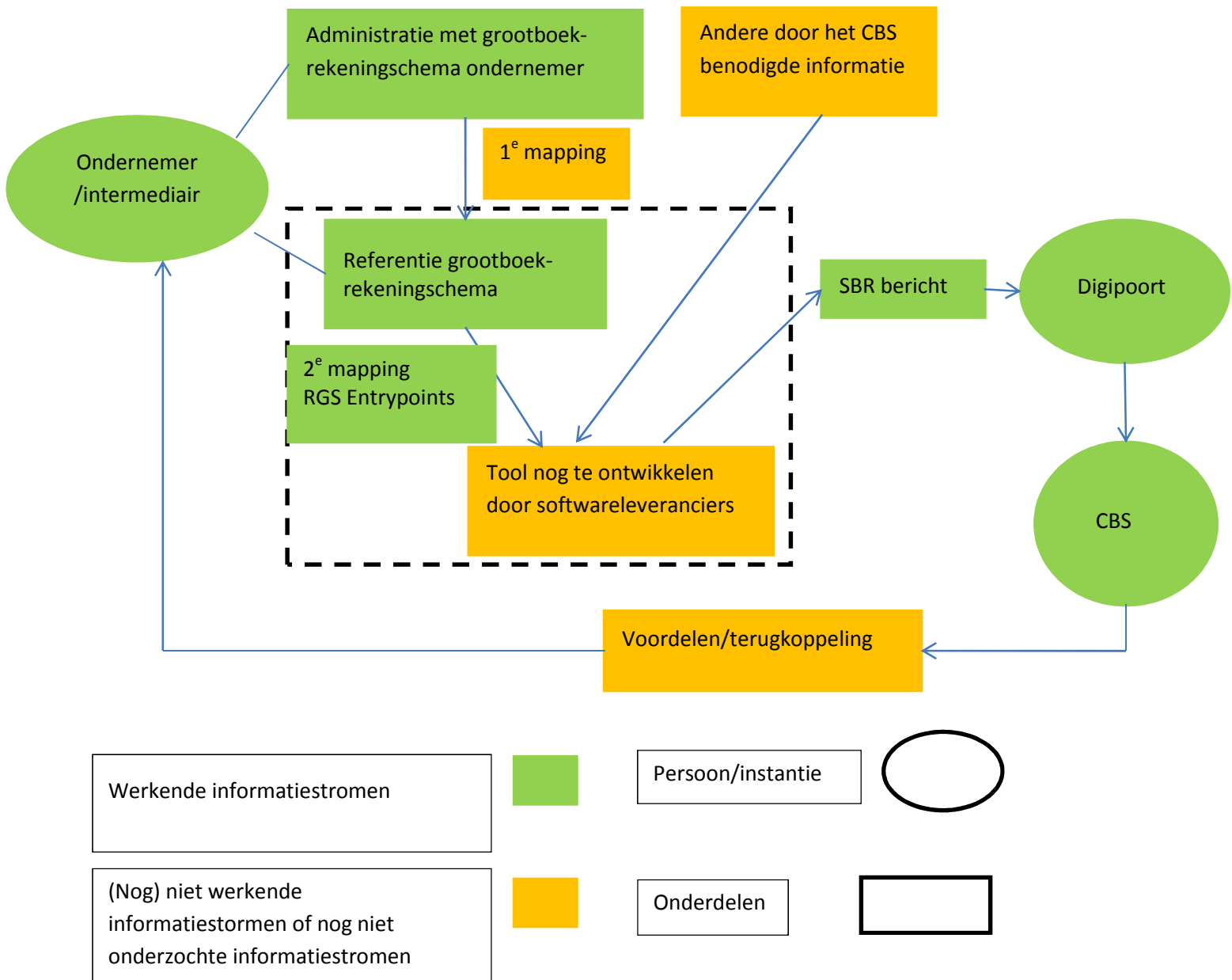
Bij het gebruik van RGS wordt gesproken van een eerste en een tweede mapping. De eerste mapping wordt gedaan door een accountant van het bedrijfsgrootboekrekeningschema naar het RGS, waarbij de data van de financiële administratie in grootboeken van de ondernemer gemigreerd en geïntegreerd kan worden in het RGS. De tweede mapping wordt verzorgd door de uitvragende partij, zoals de Belastingdienst en het CBS. Door middel van deze mapping selecteren de uitvragende partijen de gegevens die nodig zijn en worden deze gegevens geïmmigreerd naar de eigen database. Als deze uitvragende partij een overheidsinstantie is (of andere organisaties zoals de grote banken), gebeurt dat via een SBR bericht. Hiervoor is ook al een speciale RGS-taxonomie gemaakt, zodat entrypoints gemakkelijk gemaakt kunnen worden. Niet alleen voor de grote uitvragende partijen, maar ook voor het management van een bedrijf of de brancheorganisatie.

Bij dit onderzoek staat de eerste mapping centraal. Omdat RGS relatief nieuw is, en er tot nu toe eigenlijk niets bekend over de problemen bij dit mappen is het lastig om te bepalen of deze problemen aanleiding geven tot inconsistente data richting het CBS. Het eerste mappen gebeurt door middel van het mappen van grootboekrekeningen die de ondernemer/intermediair gebruikt naar grootboekrekeningen in het RGS. Daarom is er voor gekozen om in dit onderzoek deze methode te volgen en 6 rekeningschema's te gebruiken om naar het RGS te mappen en te kijken welke problemen dit oplevert.

Hoofdstuk 5. Problemen bij informatieoverdracht naar CBS

Op verschillende plekken kan er onbetrouwbaarheid in de data optreden op de weg van de administratie naar het CBS. In figuur 4 wordt de informatiestroom van en naar het CBS zoals die er uit komt te zien vereenvoudigd weergegeven, waarbij ook is te zien welke gedeeltes van de keten nog niet werken of toegevoegd zijn. In figuur 5 is schematisch aangegeven welke problemen tijdens de informatieoverdracht in deze keten kan plaatsvinden.

Figuur 5 Keten richting CBS (Snijker, 2015, p. 6) sterk vereenvoudigd en uitgebreid

Figuur 6 potentiële foutenbronnen in de informatieketen vn het CBS

Zoals weergegeven in figuur 6, zijn er veel mogelijkheden waarbij het aanleveren van data richting het CBS mis kan gaan. (Snijker, 2015) Daarbij gaat het eigenlijk niet alleen om inconsistente data, maar ook om onvolledige, onjuiste en onduidelijke data. Dit alles kan ervoor zorgen dat deze data niet mee kunnen worden genomen in onderzoeken van het CBS omdat ze een zekere mate van onbetrouwbaarheid in zich hebben. Natuurlijk zijn er methodes door het CBS ontwikkeld om deze onbetrouwbare data betrouwbaarder te maken, maar het beste blijft om er naar te streven om zo betrouwbaar mogelijke data aan te leveren. Binnen deze keten richting het CBS bestaat op het punt van de eerste mapping een mate van onbetrouwbaarheid, vooral nu RGS nog weinig is toegepast en het voor het CBS niet duidelijk is waar eventuele problemen kunnen optreden binnen de mapping.

Ten aanzien van een aantal schakels in de keten (het Referentie GrootboekSchema, de tweede mapping, het SBR bericht, Logius en bij het CBS intern) zijn de problemen door het CBS te controleren, te herkennen en te verhelpen. Maar bij de stappen in de keten die vóór het RGS komen is het erg lastig voor het CBS om eventuele problemen te controleren en te verhelpen. Daarvoor is de ondernemer of intermediair nodig en diens bereidwilligheid. Het enige wat het CBS hierin direct kan doen is inzicht krijgen wat er binnen de administratie van een bepaald bedrijf gebeurt en welke fouten er kunnen optreden zodat die herkend en verholpen kunnen worden.

Om dat laatste te kunnen doen is een bepaalde kwantiteit aan betrouwbare informatie nodig waarbij duidelijk is hoe deze tot stand is gekomen. Dat gebeurt in dit onderzoek, waarbij de stap van de 1^e mapping centraal staat. Zoals eerder is aangegeven, worden er 6 grootboekrekeningschema's gemapt en de problemen die hierbij ontstaan, worden in kaart gebracht. Op die manier kan het CBS deze problemen herkennen en hier maatregelen voor treffen.

Hoofdstuk 6. De problemen bij het mappen

De meeste problemen bij het mappen van data ontstaan omdat de data die gemapt moeten worden niet hetzelfde formaat hebben als de data waar naartoe gemapt wordt (Fletcher & Wyss, 2016). Dat is bij dit onderzoek niet het geval, omdat het te mappen grootboekrekeningschema van de onderneming, als voor het RGS, Excel gebruikt wordt. Daarnaast is zowel bij het RGS als de grootboekrekeningschema's die voor dit onderzoek zijn gemapt het decimale rekeningstelsel gebruikt, waardoor de plaatsing van de rekeningen in de schema's ongeveer gelijk is.

Problemen die uit het onderzoek naar voren komen, kunnen worden onderbracht in de volgende punten.

- De data in de te mappen set (uit het grootboekrekeningschema van de intermediair) moet verdeeld worden over meerdere grootboekrekeningen in het RGS. (1:n)
- Meerdere grootboekrekeningen uit de te mappen set behoren allemaal tot één grootboekrekening in het RGS. (m:1)
- De grootboekrekening uit de te mappen set bestaat niet in het RGS (1:x)
- Grootboekrekeningen die, afhankelijk van het saldo, gemapt moeten worden aan twee verschillende RGS-rekeningen (1:←/→)
- Verwarrende omschrijvingen uitgesplitst in:
  - o Twee rekeningen bevatten exact dezelfde omschrijving
  - o Omschrijvingen van grootboekrekeningen van een onderneming bevatten vakjargon
  - o Omschrijvingen van grootboekrekeningen bevatten afkortingen

Het is ook mogelijk dat het een combinatie betreft van de bovenstaande punten. Deze problemen worden aan de hand van de voorbeelden hieronder verder uitgewerkt. Daarbij is het gedeelte in de rode tabel representatief voor grootboekrekeningen van een onderneming en geel (niveau 3), groen (niveau 4) en blauw (niveau 5) voor het RGS.

§6.1 1:n

Het mooiste voorbeeld van een 1:n is dat veel bedrijven gas, water en elektriciteit op 1 rekening boeken (zie tabel 5), terwijl het RGS deze uitsplitst. Er wordt van de ondernemer of intermediair verwacht, dat deze kosten uitgesplitst worden. Als dat niet gebeurt, kan dit als gevolg hebben dat uitvragende partijen incorrecte informatie ontvangen.

Tabel 5, eerste voorbeeld 1:n

Rekening		RGS		
Nr.	Omschrijving	Referentiecode	Referentie nr.	Omschrijving
4017	Gas, Water, Electriciteit	WBedHuiGas	4201110	Gas
4017	Gas, Water, Electriciteit	WBedHuiElk	4201120	Elektra

4017	Gas, Water, Electriciteit	WBedHuiWat	4201130	Water
------	---------------------------	------------	---------	-------

Tabel 6, tweede voorbeeld 1:n

Rekening		RGS		
Nr.	Omschrijving	Referentiecode	Referentie nr.	Omschrijving
0113	Investering octrooien	BlvaOieVvpInv	0104010,02	Investeringen overig intellectueel eigendom
0113	Investering octrooien	BlvaOieVvpAdo	0104010,03	Aankopen door overnames overig intellectueel eigendom
0113	Investering octrooien	BlvaOieVvpDes	0104010,04	Desinvesteringen overig intellectueel eigendom
0113	Investering octrooien	BlvaOieVvpDda	0104010,05	Desinvesteringen door afstotingen overig intellectueel eigendom

Deze twee voorbeelden (tabellen 5 en 6) laten zien dat grootboekrekeningen die over het algemeen voldoende zijn voor de belastingaangiftes en rapportages van bedrijven, toch uitgesplitst zijn in het RGS. Deze rekeningen wil het CBS namelijk uitgesplitst zien vanwege de statistieken die opgesteld worden. Door de rekeningen ook uitgesplitst in het RGS te zetten, wordt voorkomen dat een ondernemer de rekeningen bij een uitvraag alsnog moet splitsen, wat onnodig extra tijd kost.

Een ander probleem van 1:n kan zijn dat er niet op het diepste niveau van het RGS geboekt wordt. Vooral met de mutaties van de vaste activa en de grootboekrekeningen onder het eigen vermogen wordt er op niveau 4 van het RGS geboekt, terwijl het RGS deze nog uitsplitst in mutaties (niveau 5). Over het algemeen levert dat geen problemen op, tenzij de onderneming richting het CBS gegevens aanlevert.

§6.2 m:1

Tabel 7, voorbeeld m:1

Rekening		RGS		
Nr.	Omschrijving	Referentiecode	Referentie nr.	Omschrijving
1825	Te vorderen BTW hoog tarief	BSchBtwAtdVoo.Hoog	1205010,09.01	Voorbelasting.hoog
1830	Te vorderen BTW laag tarief	BSchBtwAtdVoo.Laag	1205010,09.02	Voorbelasting.laag

Het probleem m:1 ontstaat als meerdere grootboekrekeningen gemapt worden naar één RGS rekening. Een voorbeeld van m:1 kan zijn dat een ondernemer de voorbelasting graag uitgesplitst wil zien (tabel 7) in hoog en laag tarief zodat de controle op de administratie voor de te betalen omzetbelasting gemakkelijker wordt. Daarvoor kunnen extensies gebruikt worden. Het probleem hierbij is dat degene die mapt geen softwarematige mogelijkheid heeft om een extensie aan te maken of gebruik maakt van een "lege" RGS rekening in de buurt, waardoor het in het wel goed staat aangegeven in de interne rapportage, maar niet klopt voor uitvragende partijen.

§6.3 1:x

Tabel 8; rekeningen oude fiscale regelingen

Nr.	Omschrijving
1692	Betaalde spaarloon
1693	Te betalen spaarloon
1694	WAO-gat te betalen
1695	Betaalde WAO-gat

Rekeningen die niet gemapt kunnen worden naar het RGS zijn rekeningen voor oude fiscale regelingen zoals in tabel 8. Deze zijn niet opgenomen in het RGS omdat ze niet meer gebruikt (mogen) worden. Mochten er, door verkeerde voering van de administratie deze posten nog saldo bevatten, dan kan dat er voor zorgen dat de balans die gemaakt is met RGS niet in evenwicht is als deze rekeningen niet gemapt zijn. Als er wel voor gekozen wordt deze rekeningen te mappen, bevat de RGS referentiecodel een saldo dat niet klopt met de omschrijving van die rekening.

In de toekomst komen andere fiscale regelingen ook te vervallen, waardoor het RGS zal worden aangepast en dit probleem opnieuw ontstaat

Tabel 9; ontbrekende rekeningen

Nr.	Omschrijving
2100	Vraagposten
2101	Ontbrekende facturen
2102	Ontbrekende bonnen
2103	Ontbrekende bonnen CC 1
2110	Overige vraagposten
2140	Niet toegewezen bedragen

Andere rekeningen die niet kunnen worden opgenomen in het RGS zijn tussenrekeningen die aan het einde van de periodes geen bedrag mogen bevatten (enkele voorbeelden zijn te zien in tabel 9). RGS is in eerste instantie gemaakt met de rekeningen die nodig zijn voor de informatie naar algemene uitvragende partijen, zoals de belastingdienst, KvK en CBS. Voor "dagelijks" gebruik is het RGS wel te gebruiken, maar niet speciaal ingericht.

Ook voorziet het RGS niet in de rekeningen van de rubrieken 5 en 6. Uit het interview met de heer Kinds (Kinds, 2016) blijkt dat in de toekomst deze rekeningen wellicht toegevoegd gaan worden, maar tot die tijd zal er gebruik gemaakt moeten worden van extensies. Een voorbeeld hiervan staat in tabel 3.

§6.4 1:↔

Het RGS werkt voor een aantal rekeningen met zogenoemde omslagcodes. Dit houdt in dat als een saldo op een grootboekrekening positief is, deze aan een andere referentiecode van het RGS wordt gekoppeld dan als het saldo negatief is. In tabel 10 zijn alle rekeningen te vinden die op het moment van schrijven een omslagcode hebben.

Tabel 10 Grootboekrekeningen met omslagcodes

Referentiecode	Referentienummer	Omschrijving	ReferentieOmslagcode
BLimBanRba	1002010	Rekening-courant bank	BSchOvsRba
BVorBtw	1102000	Omzetbelasting	BSchBtw
BVorBtwTtv	1102010	Terug te vorderen omzetbelasting	BSchBtwAtd
BVorOvrVgk	1103100	Vorderingen op groepsmaatschappijen (kortlopend)	BSchOvsSag
BVorOvrVok	1103110	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen (kortlopend)	BSchOvsSao
BVorOvrVpk	1103120	Vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen (kortlopend)	BSchOvsSap
BVorOvrVao	1103130	Van aandeelhouders opgevraagde stortingen	BSchOvsSaa
BVorOvrRcb	1103140	Rekening-courant bestuurders	BSchOvsRcb
BVorOvrVup	1103150	Vorderingen uit hoofde van pensioenen	BSchOvsStp
BSchBtw	1205000	Omzetbelasting	BVorBtw
BSchBtwAtd	1205010	Af te dragen omzetbelasting	BVorBtwTtv
BSchOvsSaa	1209010	Schulden aan aandeelhouders	BVorOvrVao
BSchOvsRcb	1209020	Rekening-courant bestuurders	BVorOvrRcb
BSchOvsRba	1209030	Rekening-courant bank	BLimBanRba
BSchOvsSag	1209040	Overige schulden aan groepsmaatschappijen	BVorOvrVgk
BSchOvsSao	1209050	Overige schulden aan overige verbonden maatschappijen	BVorOvrVok
BSchOvsSap	1209060	Overige schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen	BVorOvrVpk
BSchOvsStp	1209110	Schulden terzake van pensioenen	BVorOvrVup
BSchOvsSuh	1209120	Schulden uit hoofde van projecten	BProOnpGet
BProOnpOpi	3501060	Onderhanden projecten in opdracht van derden, inhoudingen op gedeclareerde termijnen	BSchOvsSuh

Als er een grootboekrekening uit een grootboekrekeningschema van een ondernemer is die geassocieerd lijkt te zijn met een rekening in het RGS zoals die in tabel 10 voorkomt, moet er op gelet worden dat deze rekening dus altijd aan twee grootboekrekeningen in het RGS gekoppeld kan zijn en dat de uiteindelijke koppeling afhankelijk is van het saldo.

Tabel 11 voorbeeld omslagcodes mappen

Nr.	Rekening		RGS		
	Omschrijving		Referentiecodel	Referentie nr.	Omschrijving
1100	Bank	Als positief	BLimBanRba	1002010	Rekening-courant bank
1100	Bank	Als negatief	BSchOvsRba	1209030	Rekening-courant bank

Zoals te zien is in tabel 11 bestaat er maar één rekening 'Bank' in het grootboekrekeningschema van de ondernemer, maar die moet naar twee grootboekrekeningen in het RGS gemapt worden. Als er bij het mappen niet naar beide rekeningen gemapt wordt, kan dat tot problemen leiden doordat er een negatieve vordering of negatieve schulden op de balans voorkomen.

§6.5 Verwarrende omschrijvingen

Tabel 12; dezelfde omschrijvingen RGS

Referentiecodel	Referentie nr.	Omschrijving
WBedAutPar	4204190	Parkeerkosten
WBedTraPar	4205160	Parkeerkosten

In de tabellen 12 en 13 zijn enkele grootboekrekeningen uit het RGS opgenomen waarbij de omschrijving verwarring kan veroorzaken bij het mappen. De referentiecodels in tabel 14 laten zien dat de bovenste parkeerkosten onder de rubriek autokosten valt en de onderste parkeerkosten onder de rubriek transportkosten. Zoals te zien is aan de referentiecodels, zijn de niveau 3 rubrieken van belang bij het mappen van de grootboekrekening van een ondernemer naar het RGS.

Tabel 13; Veel dezelfde soort omschrijvingen RGS

Referentiecodel	Referentienunder	Omschrijving
WBedHuiAoz	4201160	Assurantiepremies onroerende zaak
WBedEemAme	4202260	Assurantiepremie machines en inventaris
WBedAutAsa	4204030	Assurantiepremie auto's
WBedTraAst	4205030	Assurantiepremie transportmiddelen
WBedKanAss	4206120	Assurantiepremie
WBedAss	4208000	Assuratiekosten
WBedAssBea	4208010	Bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
WBedAssOva	4208020	Overige assurantiepremies
WBedAssScb	4208030	Schadevergoedingen betaald
WBedAssSco	4208040	Schadevergoedingen ontvangen
WBedAssDas	4208990	Doorberekende assuratiekosten
WOvbVez	8206000	Verzekeringssuitkeringen
WOvbVezUib	8206010	Uitkering bedrijfsschadeverzekering
WOvbVezOvu	8206020	Overige verzekeringssuitkeringen

Tabel 14 omliggende rekeningen van de onduidelijke rekening

Rekening	
Nr.	Omschrijving
475	Ontvangen gwl
476	Div. Huisvestingskosten
477	Onderhoudskosten
478	Schoonmaakkosten
480	Kantoorbenodigdheden

Niet alleen bij het RGS komen rekeningen voor die verwarrende en onduidelijke omschrijvingen bevatten, maar het komt ook voor bij rekeningen van de onderzochte grootboekrekeningschema's van ondernemingen. Een voorbeeld hiervan is de rekening met de omschrijving "onderhoudskosten". Het is niet duidelijk of het gaat om onderhoudskosten machines of gebouwen of inventaris. Het kijken naar een niveau erboven kan in dat geval niet, dus wordt er gebruik gemaakt van de rekeningen die rondom de rekening staan waarvan wel duidelijk is waar deze naar toe gemapt worden, zoals in tabel 14 te zien is.

Tabel 15; Vakjargon en afkortingen

5353 Kosten Inklaren+THC etc.

Ook vakjargon en afkortingen zijn mogelijke problemen waar tegenaan gelopen kan worden. Een voorbeeld hiervan staat in tabel 15 (dit betekent douanekosten en Terminal Handling Charges). Daarbij moet eerst onderzoek gedaan worden naar welke kosten op deze grootboekrekening worden geboekt of er moet geïnformeerd worden wat de afkorting betekent. Anders leidt dit tot verkeerde mappings, waardoor er verkeerde informatie in de systemen komt.

§6.6 Niet op het diepste niveau gemapt

Een probleem kan zijn dat er niet op het diepste niveau gemapt wordt. Wanneer een uitvragende partij bijvoorbeeld alleen "investeringen vooruitbetaald op immateriële vaste activa" wil weten, ontstaat er een probleem. Dit gegeven is wel verwerkt in de grootboekrekening van de intermediair met het nummer 11 (uit tabel 16) die alle rekeningen voor vooruitbetaald op immateriële vaste activa representeert. Maar deze grootboekrekening bevat ook alle andere mutaties van de grootboekrekeningen die onder dit niveau drie vallen. Daardoor is het softwarematig niet mogelijk om het gegeven "investeringen vooruitbetaald op immateriële vaste activa" geautomatiseerd uit deze grootboekrekening te verkrijgen. Daardoor moet het saldo op de grootboekrekening eigenlijk uitgesplitst worden op diepere niveaus, om er zeker van te zijn dat elke mutatie gedekt wordt en er daardoor het daadwerkelijke saldo dat bij de betreffende mutatie hoort automatisch naar uitvragende partijen verzonden kan worden.

Tabel 16, niet op het diepste niveau gemapt

Referentiecode	Referentienu mer	Omschrijving	Nr.	Omschrijving
BlvaVoi	0109000	Vooruitbetaald op immateriële vaste activa	11	Vooruitbet. op imm.v.a.
BlvaVoiVvp	0109010	Verkrijgings- of vervaardigingsprijs vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpBeg	0109010,01	Beginbalans vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpInv	0109010,02	Investeringen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpAdo	0109010,03	Aankopen door overnames vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpDes	0109010,04	Desinvesteringen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpDda	0109010,05	Desinvesteringen door afstotingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpOmv	0109010,06	Omrekeningsverschillen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiVvpOvm	0109010,07	Overige mutaties vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCae	0109020	Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCaeBeg	0109020,01	Beginbalans vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCaeAfs	0109020,02	Afschrijvingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCaeDca	0109020,03	Desinvestering cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCaeWvr	0109020,04	Waardeverminderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCaeTvw	0109020,05	Terugneming van waardeverminderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCuh	0109030	Cumulatieve herwaarderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCuhBeg	0109030,01	Beginbalans vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCuhHer	0109030,02	Herwaarderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCuhAfh	0109030,03	Afschrijving herwaarderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-
BlvaVoiCuhDeh	0109030,04	Desinvestering herwaarderingen vooruitbetaald op immateriële vaste activa	-	-

§6.7 Overige opmerkingen

§6.7.1 Dubbele rekeningen

Bij sommige grootboekrekeningen die gemapt zijn, zijn zogenoemde dubbele grootboekrekeningen te vinden. Voorbeelden daarvan zijn Kas I en Kas II of voor meerdere vennoten aparte kapitalen en privérekeningen. Deze dubbele rekeningen zijn niet meegenomen in de cijfers van de tellingen naar het m:1 probleem van de tabellen van tabel 17 en de bijlages 3 t/m 10 te vinden zijn, omdat deze rekeningen exact hetzelfde representeren en dus kunnen worden ingewisseld voor elkaar. Pas op het moment dat een rekening iets anders representeert is deze wel gemapt en dus opgenomen in de m:1 probleemtelling.

§6.7.2 “Overige” rekeningen

In dit onderzoek is geen rekening gehouden met grootboekrekeningen waarbij de term “overige” is gebruikt, zoals “overige personeelskosten” en wat daar eventueel op geboekt is. Het kan namelijk zijn dat bepaalde grootboekrekeningen uit het RGS niet gebruikt worden in het grootboekrekeningschema van de ondernemer, maar dat incidentele boekingen waarvoor een aparte rekening in het RGS bestaat, onder deze “overige” rekening wordt geboekt. Als er een grootboekrekening met de term “overige” in de gemapte grootboekrekening te vinden is, is deze gemapt naar de “overige” rekening van het RGS. De reden daarvoor is dat er geen boekingsmutaties beschikbaar waren om te onderzoeken of deze rekeningen dit soort problemen bevatten.

Hoofdstuk 7. Uitkomsten van mapping onderzoek

Tabel 17 totale uitkomsten onderzoek per hoofdrubriek en probleem

	1:n	m:1	1:←/→	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	totaal gemaapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa	3	1	0	34	1	35	36	32
Materiële vaste activa	13	11	0	52	0	72	91	67
Financiële vaste activa	6	8	0	23	2	29	40	26
Effecten	0	1	0	2	4	17	3	2
Eigen vermogen	4	16	0	47	0	26	96	76
Voorzieningen	2	0	0	19	1	15	24	22
Langlopende schulden	2	6	0	15	0	22	36	28
Liquide middelen	0	6	6	4	0	0	24	15
Vorderingen	0	13	37	0	0	1	75,5	44
Kortlopende schulden	0	21	43	6	0	18	123,5	81
Voorraden	0	2	0	11	0	33	17	15
Projecten	0	3	0	1	3	3	16	13
Personeelskosten	8	15	0	3	0	43	168	145
Afschrijvingen	1	5	0	3	0	27	59	53
Overige bedrijfskosten	16	50	0	8	0	27	388	322
Inkoopwaarde van de omzet	2	10	0	1	0	61	91	79
Omzet	4	9	0	1	0	19	141	128
Wijziging voorraden	1	1	0	0	4	22	7	5
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0	0	0	1	70	9	9
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen	0	0	0	0	6	18	0	0
Financiële baten en lasten	2	4	0	5	0	31	57	51
Buitengewone baten en lasten	0	0	0	0	3	7	5	5
Aandeel derden	0	0	0	0	6	6	0	0
Belastingen	4	0	0	0	2	15	5	1
	68	182	86	235	33	617	1512	1219

Opmerking: De kleuren zijn alleen gebruikt om de leesbaarheid van de tabel te verbeteren. Rood geeft hoge en blauw lage getallen weer.

Niveau	Omschrijving
1	Balans of winst en verlies rekening
2	Hoofdrubrieken
3	Rubrieken
4	Grootboekrekeningen
5	Mutaties

Tabel 18 niveau's RGS met omschrijving

In dit hoofdstuk worden de problemen besproken die zijn uitgewerkt in hoofdstuk zes en de andere opvallende zaken per hoofdrubriek van het RGS. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre de rubrieken van het RGS gedekt worden door de grootboekrekeningen van de ondernemer/ intermediair. De totale uitkomsten van het onderzoek zijn te vinden in tabel 17 op de vorige pagina en de andere uitkomsten zijn in de bijlages 3 t/m 10 te vinden. Dit zijn totaalstellingen van de problemen die gevonden zijn in de mappen. Deze mappen zijn in bijlages 11 t/m 16 te vinden. Hiermee zal deze discussie onderbouwd worden. Wel moet worden opgemerkt dat de kolom "niet op het diepste niveau gemapt" in "Totaal uitkomsten onderzoek tabel 1" uit bijlage 3 geen percentage bevat van de rubrieken die niet op het diepste niveau zijn gemapt ten opzichte van het aantal rubrieken, maar dat het delen door het aantal rubrieken alleen gedaan is om beter weer te geven in wat voor opzicht de problemen voorkomen binnen de grootboekrekeningschema's. Omdat de omschrijvingen en niveaus van het RGS regelmatig gebruikt worden in deze paragraaf zijn die grafisch weer gegeven in tabel 18.

§7.1 Vaste activa

Bij de vaste activa wordt in de praktijk weinig tot geen rekening gehouden met het op een aparte rekening boeken van mutaties. Dat heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat in de standaard grootboekrekeningschema's die gemapt zijn voor kleinere bedrijven, mutaties niet uitgebreid worden bijgehouden.

§7.1.1 Immateriële vaste activa

Het meest opvallende bij deze hoofdrubriek is dat alle grootboekrekeningschema's die zijn gemapt weinig grootboekrekeningen hebben voor deze hoofdrubriek in vergelijking met het de hoeveelheid grootboekrekeningen in het RGS. Er is zelfs één van de bedrijven die helemaal geen grootboekrekeningen voor immateriële vaste activa heeft. Het komt er bij deze hoofdrubriek op neer dat de helft van RGS rekeningen op niveau 3 niet gevuld is en dat de rubrieken die wel (deels) gevuld zijn, niet op het diepste niveau gemapt zijn.

§7.1.2 Materiële vaste activa

Ook hier wordt op niveau 3 de helft van de rubrieken niet gebruikt. De reden daarvoor is dat er 18 rubrieken zijn waarvan de helft slechts in bijzondere omstandigheden gebruikt worden.

Tabel 19 weinig gebruikte rubrieken RGS

Referentiecode	Referentienummer	Omschrijving
BMvaVio	0204000	Vastgoed in ontwikkeling bestemd voor eigen exploitatie
BMvaSvi	0205000	Sociaal vastgoed in exploitatie
BMvaCvi	0206000	Commercieel vastgoed in exploitatie
BMvaOzv	0207000	Onroerende zaken verkocht onder voorwaarden
BMvaOvg	0208000	Overige vastgoedbeleggingen
BMvaHuu	0209000	Huurdersinvesteringen
BMvaMei	0210000	Machines en installaties
BMvaVli	0211000	Vliegtuigen
BMvaSch	0212000	Schepen

Enkele voorbeelden van deze rubrieken zijn te zien in tabel 19.

Maar ook hier geldt hetzelfde probleem als bij de hoofdrubriek immateriële vaste activa, namelijk dat bij de rubrieken waaronder wel is gemapt er niet op het diepste niveau is gemapt.

Hier komt ook nog bij dat er 13 andere 1:n problemen naar voren komen. Dit heeft met name te maken met als er wel op het diepste niveau gemapt is dat rekeningen niet zijn uitgesplitst.

Tabel 20, niet uitgesplitste rekeningen

BlvaOieVvpBeg	Beginbalans overig intellectueel eigendom	0110	Octrooien
BlvaOieVvpInv	Investeringen overig intellectueel eigendom	0113	Investering octrooien
BlvaOieVvpAdo	Aankopen door overnames overig intellectueel eigendom	0113	Investering octrooien
BlvaOieVvpDes	Desinvesteringen overig intellectueel eigendom	0113	Investering octrooien
BlvaOieVvpDda	Desinvesteringen door afstotingen overig intellectueel eigendom	0113	Investering octrooien

Een voorbeeld hiervan is te zien in tabel 20 waarin te zien is dat er wel op apart mutatie-niveau wordt bijgehouden wat de aanschafwaarde is van het actief en wat de investeringen zijn geweest, maar dat niet uitsplitst in tweede hands, eigen beheer of nieuw.

§7.1.3 Financiële vaste activa

Hier geldt hetzelfde als bij de andere vaste activa. Naar de helft van de rubrieken is niet gemapt en van de rekeningen die wel zijn gemapt is het grootste gedeelte niet op het diepste niveau gemapt. Bij één grootboekrekeningschema is er helemaal geen grootboekrekening voor een financieel vast actief te vinden. Dat betreft het grootboekrekeningschema dat wordt meegeleverd met het boekhoudprogramma voor zzp'ers. Dat is te verklaren doordat omdat een zzp'er over het algemeen geen deelnemingen en/of holdings heeft.

§7.1.4 Effecten

Vijf van de zes grootboekrekeningschema's die gemapt zijn bevatten geen grootboekrekeningen voor effecten. Een reden hiervoor kan zijn dat effecten over het algemeen alleen aangeschaft worden als er veel liquide middelen aanwezig zijn. In het geval dat er veel liquide middelen aanwezig zijn worden die over het algemeen besteed om in het bedrijf te investeren of om dividend uit te keren. Er is dan geen noodzaak om een grootboekrekening voor effecten aan te maken.

§7.2 Eigen vermogen

§7.2.1 Eigen vermogen

Bij deze hoofdrubriek is bijna de helft van de rubrieken die in het RGS bestaan niet gebruikt om naar toe te mappen. De reden daarvoor is dat er weinig gebruik gemaakt wordt van grootboekrekeningen voor verschillende soorten aandelen zoals preferente en winstrechtloze aandelen. Ook is er voor een groot aantal reserves geen tegenrekening. Daarnaast zijn er voor de grootboekrekeningen van fondsen (egalisatie en bestemmingsfonds) helemaal geen gemapte grootboekrekeningen in de grootboekrekeningschema's van de ondernemers. Het grote aantal problemen bij het probleem "niet op het diepste niveau gemapt" heeft te maken dat het RGS alle reserves en aandelensoorten op mutatie-niveau heeft uitgesplitst. Op een paar uitzonderingen na is daar bij de gemapte grootboekrekeningschema's geen sprake van. Met name de samentrekking van wettelijke en statutaire reserves in de grootboekrekeningschema's van de ondernemers zorgt hier voor de 1:n problemen.

§7.2.2 Voorzieningen

Bij voorzieningen wordt alleen rekening gehouden met garantie, belastingen en groot onderhoud. Andere voorzieningen komen eigenlijk niet voor in de grootboekrekeningschema's van de ondernemers. Daardoor is 50% van de rubrieken niet gebruikt om naar te mappen. Ook hier geldt weer dat het RGS de grootboekrekeningen op mutatie-niveau heeft uitgesplitst, terwijl de gemapte grootboekrekeningschema's alleen maar rekeningen bevatten die op grootboekniveau gemapt kunnen worden. Voor veel ondernemingen is het namelijk helemaal niet noodzakelijk om de voorzieningen uit te splitsen in de verschillende mutatie-niveaus omdat het enige wat de ondernemer wil weten is het saldo van de voorziening aan het einde van het jaar.

§7.3 Schulden en vlottende activa

§7.3.1 Langlopende schulden

Ook hier geldt dat ruim de helft van de rubrieken van het RGS niet gebruikt wordt om naar toe te mappen. De reden hiervoor is dat voor de "speciale" leningen, zoals de achtergestelde, converteerbare en onderhandse leningen geen grootboekrekening is. Veel ondernemingen maken deze rekeningen alleen aan als ze ook daadwerkelijk een dergelijk lening hebben. Ook hier worden de grootboekrekeningen weer uitgesplitst op mutatie-niveau door het RGS waardoor problemen kunnen ontstaan.

§7.3.2 Liquide middelen

In deze hoofdrubriek is binnen of naar alle rubrieken gemapt. Alleen bij Kruisposten is er bij vijf van de zes schema's niet op het grootboekniveau geboekt. De grootboekrekening "rekening-courant bank" bevat een omslagcode. Omdat alle grootboekrekeningschema's naar de RGS code rekening-courant hebben gemapt bevat deze hoofdrubriek in totaal zes omslagcode gevallen.

§7.3.3 Vorderingen

De belangrijkste problemen die in deze hoofdrubriek zijn de omslagcode- en m:1 problemen. De reden daarvoor is dat de grootboekrekening "te vorderen omzetbelasting" een omslagcode bevat die is uitgesplitst in mutaties. Omdat de één van de belangrijkste redenen voor het voeren van een administratie het aantonen van de te betalen of te vorderen omzetbelasting is, is deze door veel ondernemingen ook ver uitgesplitst. Soms nog verder dan het mutatieniveau van het RGS, waardoor m:1 problemen kunnen ontstaan.

§7.3.4 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden worden voor een groot deel gedekt. De belangrijkste problemen zijn te vinden in de omslagcodes en de m:1. De laatste heeft voornamelijk te maken met de rekening omzetbelasting en de verschillende rekeningen-courant bank die in deze rubriek te vinden zijn die, zoals eerder is genoemd, uitgebreid bijgehouden worden vanwege de administratieplicht van de belastingdienst.

§7.4 Voorraden en projecten

§7.4.1 Voorraden

De gemapte grootboekrekeningschema's bevatten allemaal een voorradenrekening, maar hebben die niet zo ver uitgesplitst als het RGS dat heeft. Hierdoor is 70% van de rubrieken niet bezet. Een klein deel van de gekoppelde rekeningen is niet op het diepste niveau gemapt. Bij drie van de vier grootboekrekeningschema's waar wel naar toe is gemapt, is niet op het diepste niveau gemapt omdat men per voorraadsoort bijhoudt wat de mutaties zijn, maar deze mutaties niet verder uitsplitst.

§7.4.2 Projecten

Bij de helft van de gemapte grootboekrekeningschema's is er geen gebruik gemaakt van deze rubriek. Omdat deze post maar één rubriek bevat is het aantal wel gekoppelde rekeningen gelijk. Van de drie gemapte grootboekrekeningschema's is slechts één niet tot op het diepste niveau gemapt.

§7.5 Algemene bedrijfskosten

7.5.1 Personeelskosten

Wat bij de personeelskosten opvalt, is dat de werkkostenregeling (WKR) erg uitgebreid wordt neergezet in het RGS. Alle rekeningschema's die gemapt zijn, zijn niet zo uitgebreid. Een mogelijke reden hiervoor is dat elke intermediair/ondernemer voor zichzelf of voor de klant bepaalde arbeidsvoorwaarden heeft gekozen waar bepaalde grootboekrekeningen bij horen. Dit kan ook verklaren waarom naar 60% van de rubrieken niet gemapt is.

De 1:n problemen die onder deze hoofdrubriek zijn ontstaan, zijn vooral te vinden in het grootboekrekeningschema van de horeca. Dit schema heeft veel kosten uitgesplitst, maar niet zo ver als het RGS. Door die grote hoeveelheid uitsplitsingen die niet scherp geformuleerd zijn, zijn er zoveel 1:n problemen.

§7.5.2 Afschrijvingen

Omdat er zo weinig uitsplitsingen zijn van de vaste activa in de balans en deze hoofdrubriek hier nauw mee samenhangt, zijn hier ook veel rubrieken niet gekoppeld. Vooral de rubrieken overige waardeveranderingen van de immateriële en materiële vaste activa en de rubrieken resultaat verkoop van deze soorten activa is niet tot zeer weinig naar toe gemapt. De 1:n en m:1 problemen vallen hier erg mee.

§7.5.3 Overige bedrijfskosten

De hoofdrubriek overige bedrijfskosten is de best gedekte winst en verliesrekening hoofdrubriek. Daarentegen zijn hier wel de meeste 1:n en m:1 problemen te vinden. De belangrijkste reden voor het 1:n probleem is dat gas/water en licht niet is uitgesplitst. Een andere reden is dat hier veel rubrieken, en dus grootboekrekeningen onder vallen. Hierdoor is de kans groter dat er grootboekrekeningen voorkomen die uitgesplitst zijn in het RGS of dat er grootboekrekeningen zijn die door ondernemers uitgesplitst zijn door bedrijfsspecifieke kosten die onder een algemene omschrijving van een RGS grootboekrekening vallen.

§7.6 Bruto resultaat rekeningen

§7.6.1 Inkoopwaarde van de omzet

In alle administraties wordt niet de inkoopwaarde van de omzet (IWO) bijgehouden, maar alleen de inkopen. Het lijkt erop dat veel ondernemers in het MKB niet direct een sluitende administratie aanhouden, maar aan het einde van de periode kijken wat de voorraadmutatie is en deze doorvoeren in de administratie. Ter illustratie zijn in tabel 21 op de volgende pagina de verschillen van het boeken aangeduid. Dit laat zien dat de grootboekrekening "inkoopkosten handelsgoederen" al dan niet uitgesplitst met een grootboekrekening "mutatie voorraden", hetzelfde representeert als de inkoopwaarde van de omzet. Daardoor kan hier toch naar gemapt worden, terwijl ze een andere omschrijving hebben en op een ander manier geboekt worden.

Tabel 21, Verschil IWO en inkoopkosten

Bijhouden d.m.v. IWO				Bijhouden d.m.v. Inkoopkosten			
Beginstand voorraden:	€ 100,00	<u>D</u>	<u>C</u>	Beginstand voorraden:	€ 100,00	<u>D</u>	<u>C</u>
Inkopen				Inkopen			
	<i>Voorraden handelsgoederen</i>	€ 100,00			<i>Inkoopkosten handelsgoederen</i>	€ 100,00	
	Te vorderen OB	€ 21,00			Te vorderen OB	€ 21,00	
aan	Crediteuren		€ 121,00	aan	Crediteuren		€ 121,00
Betalingen				Betalingen			
	Crediteuren	€ 121,00			Crediteuren	€ 121,00	
aan	Bank		€ 121,00	aan	Bank		€ 121,00
Verkopen				Verkopen			
	Debiteuren	€ 181,50			Debiteuren	€ 181,50	
aan	Omzet		€ 150,00	aan	Omzet		€ 150,00
aan	Te betalen OB		€ 31,50	aan	Te betalen OB		€ 31,50
&							
	<i>Inkoopwaarde omzet</i>	€ 120,00					
aan	voorraden		€ 120,00				
Betalingen				Betalingen			
	Bank	€ 181,50			Bank	€ 181,50	
aan	Debiteuren		€ 181,50	aan	Debiteuren		€ 181,50
Afsluiting periode (afname voorraad)				Afsluiting periode (afname voorraad)			
					<i>Inkoopkosten handelsgoederen</i>	€ 20,00	
				aan	Voorraden		€ 20,00
Eindstand voorraden:				Eindstand voorraden:			
	€ 80,00				€ 80,00		

Het kan ook zijn dat de 'inkoopkosten handelsgoederen' die aan de rechterkant wordt weergegeven onder afsluiting periode worden aangeduid als mutatie voorraden.

Omdat er slechts één grootboekrekeningschema is die iets produceert (die van de horeca), is naar veel rubrieken niet gemapt. Als ondernemingen handelsgoederen hebben, splitsen ze die over het algemeen uit in de verschillende soorten handelsgoederen, waardoor er redelijk veel m:1 problemen ontstaan.

§7.6.2 Omzet

Bij de omzet wordt er door bedrijven en intermediairs vooral uitgesplitst naar wat relevant is voor de administratieve lasten voor de Belastingdienst, namelijk in omzet hoog, omzet laag, omzet 0% en omzet Intracommunautaire prestaties. Het RGS heeft eerst een uitsplitsing naar de verschillende soorten opbrengstcategorieën en daarna naar de administratieve lasten voor de Belastingdienst. Een bedrijf kiest over het algemeen slechts één en soms twee categorieën. Hierdoor is het aantal dat niet gekoppeld is vrij hoog. Wel splitsen veel bedrijven hun omzet naar soort product, waardoor er redelijk veel m:1 problemen ontstaan.

De belangrijkste reden voor de 1:n problemen is dat het grootboekrekeningschema's van de zfp-boekhoudsoftware en de standaardadministratie van de intermediair alleen maar een uitsplitsing

maken naar btw-tarieven. In het RGS is de omzet uitgesplitst naar omzetcategorieën, namelijk omzet verkregen uit diensten, geproduceerde goederen en handelsgoederen. Omdat er alleen een uitsplitsing naar btw tarieven is en niet duidelijk is waar deze bij hoort, kan deze uitsplitsing op alle drie de omzetcategorieën worden toegepast. In de praktijk is het voor een bedrijf wel duidelijk onder welke omzetcategorie de opbrengsten vallen omdat het soort onderneming bekend is.

§7.6.3 Wijziging voorraden

Naar deze hoofdrubriek is alleen de mutatie in 'onderhanden werk' gemapt. Andere bijzondere waarde wijzigingen van de voorraden worden vaak niet gebruikt bij bedrijven omdat deze alleen gebruikt worden bij een lagere actuele waarde van de voorraden in vergelijking met vervaardiging of kostprijs. Over het algemeen blijft de waarde van producten die verkocht worden behouden, tenzij het om trendgevoelige artikelen gaat. Dan mag er worden afgeschreven, maar is dus niet verplicht (Belastingdienst, 2016) daardoor nemen veel kleinere ondernemers niet de moeite om deze voorraden te herwaarderen.

§7.7 Overige resultaatrekeningen

§7.7.1 Overige bedrijfsopbrengsten

Binnen deze hoofdrubriek is er weinig gemapt gezien de vele rubrieken die deze hoofdrubriek bevat. Met name de schade-uitkeringen van de verzekering en de huuropbrengsten zijn grootboekrekeningen in het RGS waar wel naar toe is gemapt. De andere rekeningen van het RGS worden eigenlijk alleen gebruikt worden bij speciale gelegenheden en worden daarvoor speciaal aangemaakt.

§7.7.2 Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen

Het handboek van de jaarrekening van E&Y ("big four" accountantskantoor) van 2015 noemt slechts een paar mogelijkheden om te de herwaarderingsreserve te verminderen en kan het alsnog direct ten gunste van de overige reserves gebracht worden, waardoor die grootboekrekening niet nodig is. Dat zou betekenen dat, ondanks dat bij twee van de zes grootboekrekeningschema's er een rekening bestaat voor de herwaarderingsreserve in de balans, er toch bij alle rekeningschema's geen vrijvalrekening in de winst en verliesrekening bestaat.

De egalisatiereserve is bij geen van alle gemapte schema's rekeningen aanwezig, dus is het vanzelfsprekend hiervan geen vrijvalrekening is.

§7.7.3 Financiële baten en lasten

Er is binnen deze hoofdrubriek naar de helft van de rubrieken gekoppeld. Vooral de kosten die te maken hebben met het aanhouden van effecten zorgen voor de hoogte van dit percentage. Ook de rubriek "bijzondere waardevermindering van financiële vaste activa en vlottende activa" draagt daar aan bij.

§7.7.4 Buitengewone baten en lasten

De rekeningen die hieronder vallen zijn sinds januari 2016 afgeschaft vanwege wetswijzigingen, daarom worden deze rekeningen verwijderd in de toekomstige versies van het RGS. Toch zijn er nog rekeningen naar deze hoofdrubriek gemapt.

§7.7.5 Aandeel derden

Deze hoofdrubriek bevat maar één grootboekrekening waar door geen van de schema's naar toe is gemapt. Waarschijnlijk omdat de bedrijven waarvan de grootboekrekeningschema's die zijn gemapt geen deelnemingen hebben waarvan een deel van een derde is. Daarnaast komt het te weinig voor om binnen de gestandaardiseerde rekeningschema's te worden opgenomen.

§7.7.6 Belastingen

Niet alle grootboekrekeningschema's hebben een rekening voor de vennootschapsbelasting en slechts 1 rekeningschema heeft een rekening voor de vrijval van de belastinglatenties. Een verklaring hiervoor is dat de gemapte grootboekrekeningschema's niet gemaakt zijn voor besloten vennootschappen. Als bedrijven niet zo groot zijn, mogen ze ook de jaarrekening waarderen op fiscale grondslagen, waardoor er geen belastinglatenties ontstaan. Dan is de rekening belastinglatenties niet nodig en is hier ook niet naar toe gemapt.

Conclusie

Na de uitvoering van dit onderzoek naar de problemen die kunnen ontstaan bij het mappen van grootboekrekeningschema's van ondernemers of intermediairs naar het RGS wordt geconcludeerd dat er weinig problemen ontstaan bij het mappen als dit secuur gebeurt. Vooral als men bekend is met het te mappen grootboekrekeningschema en er gebruik wordt gemaakt van het decimaal rekeningstelsel.

Toch zijn de volgende problemen niet helemaal te vermijden. De problemen kunnen als volgt worden omschreven gezien vanuit de ondernemer/intermediair:

1. (1:x) Rekeningen die niet kunnen worden ondergebracht in RGS omdat er zoveel verschillende grootboekrekeningschema's zijn en het RGS nog in de kinderschoenen staat. Daardoor kan het zijn dat bepaalde specifieke rekeningen nog niet zijn toegevoegd. Dat betekent dat informatie uit deze grootboekrekening, als deze alsnog gemapt wordt, onder een verkeerde referentiecode valt, wat leidt tot verkeerde output.
2. (m:1) Rekeningen die niet zijn uitgesplitst in het RGS zodat er extensies nodig zijn. Er moet, vooral in het beginstadium nu er nog geen duidelijke afspraken zijn gemaakt, worden uitgekeken met extensies. Deze extensies moeten wel gekoppeld zijn aan de juiste grootboekrekening.
3. (1:n) Rekeningen die worden uitgesplitst in het RGS terwijl het in het grootboekrekeningschema van de ondernemer in één grootboekrekening staat. Dit komt doordat vooral het CBS een diepere uitsplitsing wil dan dat de ondernemer nu heeft. Als er niet wordt uitgesplitst betekent het dat de informatie die naar het CBS wordt niet voldoet aan de eisen die het CBS stelt.
4. (1:←/→) Rekeningen die gemapt worden naar een referentiecode met omslagcode. Als dit niet automatisch wordt gedaan door de software, moet er goed opgelet worden of de post debet of credit is en naar de respectievelijke grootboekrekening gemapt moet worden die daar bij hoort. Anders ontstaan er negatieve posten op de balans.
5. Rekeningen die onduidelijke omschrijvingen bevatten. Als degene die mapt het te mappen grootboekrekeningschema of het RGS niet goed kent, kan dat er voor zorgen dat er naar een verkeerde referentiecode wordt gemapt.

De omvang van de problemen die zijn gevonden zijn afhankelijk van de bereidheid van de ondernemer en de intermediair om tijd en aandacht te willen besteden aan het correct mappen en het uitsplitsen van de gegevens en om hierover controles te willen uitvoeren. Als dat wordt gedaan hoeven de problemen die genoemd zijn, niet te leiden tot slechte output.

Aanbevelingen

Verbetering van de mapping

Tijdens het onderzoek zijn een aantal zaken naar voren gekomen die kunnen helpen bij het mappen van het grootboekrekeningschema naar het RGS, waardoor de kwaliteit van de uitgevraagde gegevens uit het RGS wordt verhoogd.

- Probeer altijd naar het diepste niveau (4 of 5) te mappen. Hierdoor kan er op alle niveaus uitgevraagd worden omdat de saldo's in de lagere niveaus optellen naar het hogere niveau.
- Gebruik extensies altijd op het diepste niveau. Op die manier kunnen algemene uitvragende partijen de standaard rekeningen en mutaties uitvragen, zonder dat hiervoor aanpassingen in de administratie gemaakt hoeven te worden.
- Als extensies gebruikt worden, is het belangrijk om vast te houden aan de conventies voor de extensies die voor die grootboekrekeningen gelden. Op die manier kunnen andere partijen die ook gebruik maken van deze extensie. Voor het saldo van een bankrekening is dit misschien niet direct nuttig, maar voor bijvoorbeeld omzet per product, zoals die in tabel 3 en 4 op pagina 13 wordt weergegeven kan het wel nuttig zijn om zo specifieke producten met bedrijven onderling te vergelijken.

Database voor extensies

Op het moment van schrijven zijn er nog weinig mappingconventies gemaakt. Wellicht is het nuttig om een database bij te houden waaruit iedereen kan putten en waarin per grootboekrekening (of wellicht op mutatieniveau) bijgehouden wordt wat de gangbare manier van het maken van extensies voor deze grootboekrekeningen is. Deze database kan ook worden aangelegd op basis van een (afstudeer)onderzoek zodat duidelijk is hoe deze extensies tot stand zijn gekomen.

Automatisering

Het gebruik van het RGS kan voor een leek op boekhoudkundig gebied erg ingewikkeld zijn omdat er veel grootboekrekeningen in het RGS staan. Sommige grootboekrekeningen of mutaties van grootboekrekeningen passen op een dergelijk manier bij elkaar dat één rekening genoeg is, terwijl er softwarematig op de achtergrond, door middel van een eenmalig keuzemenu, op een dieper niveau bijgehouden wordt, waar het exact om gaat.

“Overige” grootboekrekeningen

Voor uitvragende partijen, waaronder het CBS, is het nuttig om te onderzoeken in hoeverre de grootboekrekeningen met de term “overig” boekingen bevatten die eigenlijk onder een andere referentiecode horen. Vooral omdat het RGS veel kosten uitsplitst, is een hoge waarde in dit soort grootboekrekeningen een reden om deze post te onderzoeken op boekingen die daar niet in thuis horen.

Bibliografie

Aken, A. v. (2013). *SBR in bedrijf, Standaard bedrijfsrapportages in theorie én praktijk*. Dordrecht: Convoy Uitgevers.

Belastingdienst. (2016). *SBR*. Opgeroepen op februari 16, 2016, van http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/intermediairs/aangifte_doen/standard_business_reporting/hoever_zijn_we

Belastingdienst. (2016, juni 1). *Waardewijzigingen voorraden*. Opgehaald van Belastingdienst.nl: http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/ondernemen/bedrijfskosten_en_investeren/investeren_en_inkopen/voorraden_houden/welke_bijzondere_regels_zijn_er_voor_waardering_van_de_vorraad

Belastingdienst. (2016, mei 25). *Wie moeten een administratie bijhouden*. Opgehaald van [belastingdienst.nl](http://www.belastingdienst.nl): http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/btw/administratie_bijhouden/wie_moeten_ee_n_btw_administratie_bijhouden

Brandenburg, L. (2016, april 7). *Bridging the Gap*. Opgehaald van <http://www.bridging-the-gap.com/what-is-data-mapping/>

Buiten, G. (2014). *Naar integrale waarneming van grootboekgegevens. Een nieuwe manier van gegevensverzameling bij bedrijven*. Den Haag: CBS.

CBS.nl. (2016, 4 26). *Info over bedrijven met 0-50 werknemers in 2016*. Opgehaald van [statline: statline.cbs.nl](http://statline.cbs.nl)

Coöperatief, F. R. (2016). *SBR Banken*. Opgeroepen op februari 2016, 17, van <https://sbrbanken.nl/>

Fletcher, G. H., & Wyss, C. M. (2016, april 7). *TU eindhoven papers*. Opgehaald van TU eindhoven: <http://www.win.tue.nl/~gfletche/papers-final/FletcherWyssJoDS09.pdf>

Kinds, H. (2016, mei 11). Interview met Harold Kinds. (J. Jonkman, Interviewer)

Logius. (2016). *Digipoort*. Opgeroepen op februari 17, 2016, van <https://www.logius.nl/diensten/digipoort/>

Melse, E., & Weltevreden, J. (2013). *SBR in bedrijf, een onderzoek naar de mogelijkheden van Standard Business Reporting voor MKB-bedrijven in Nederland*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

RGS Taskforce implementatie. (2016). *Verslag vergadering 3 maart*. Den Haag: Logius.

RGS-site. (2016, Maart 9). *Beschrijving veld definities RGS*. Opgeroepen op juni 3, 2016, van Referentiegrootboekschema: <http://referentiegrootboekschema.nl/kbase/index.php?View=entry&EntryID=376>

SBR. (2016). *Nederlandse SBR site*. Opgeroepen op juni 3, 2016, van <http://sbr-nl.nl/>

Snijker, G. (2015). *Referentie Grootboekschema een casestudie - aanzet tot een kwaliteitskader - revisited*. Den Haag: CBS.

Summeren, M., Kuppen, P., & Rijswijk, E. (2009). *Basisstudie in het boekhouden*. Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Wijk, R. v., Bharosa, N., Janssen, M., Winne, N. d., Bal, S., Rigter, E., . . . Leijnse, P. (2014). *De keten uitgedaagd*. (R. v. Wijk, N. Bharosa, M. Janssen, & N. d. Winne, Red.) Delft: IOS Press.

XBRL. (2016, mei 15). *XBRL international*. Opgeroepen op februari 16, 2016, van XBRL.org

XBRL. (2016). *XBRL Nederland*. Opgeroepen op februari 17, 2016, van <http://www.dexbrl.nl/nieuws/algemeen/833-sbr-wordt-de-standaard-voor-de-banken.html>

Bijlagen

Bijlage 1: Presentatie bijeenkomst CBS.....	2
Bijlage 2: Interview met Harold Kinds van SRA	4
Bijlage 3: Totaal uitkomsten onderzoek tabel 1.....	10
Bijlage 4: Totaal uitkomsten onderzoek tabel 2.....	12
Bijlage 5: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema intermediair	14
Bijlage 6: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema boekhoudprogramma.....	16
Bijlage 7: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema horeca	18
Bijlage 8: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 1.....	20
Bijlage 9: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 2.....	22
Bijlage 10: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 3.....	24
Bijlage 11: RGS mapping met standaard rekeningschema Intermediair.....	26
Bijlage 12: RGS mapping met standaard rekeningschema boekhoudprogramma	84
Bijlage 13: RGS mapping met standaard rekeningschema horeca.....	144
Bijlage 14: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 1	200
Bijlage 15: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 2	260
Bijlage 16: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 3	320
Bijlage 17: Plan van Aanpak.....	380

Bijlage 1: Presentatie bijeenkomst CBS

Kick-off CBS voornemen

Meer gemak en nut voor MKB-er

Woensdag 23 maart 2016

Agenda

10u	Tinbergenzaal: Opening CBS voornemen meer gemak en nut Uitleg over de bijeenkomst
±10u30	Plenaire workshop: CBS informatiedialoog
±11u15	Parallele workshops: a. Tinbergenzaal: standaardisatie kansen CBS SBR entrypoints b. Workshopruimte: RGS en boekhouding in de praktijk
±12u	Resultaten plenair bespreken: binnen 3 weken bij elkaar voor vervolg Terugblik en afsluiting
12u30	Optioneel: lunch en vanaf 13u nazit

Wifi: CBS Public, mkb, wachtwoord: mkb33

Hank Hermans

- Plv. hoofd directeur EBN
- CBS Opdrachtgever SBR RGS programma

Doel van de bijeenkomst

CBS voornemen Meer gemak en nut voor de MKB-er

- Uitwisseling van vragen en antwoorden
- Podium bieden voor vervolg

Achtergrond: dialoog én voortgang boeken

Beeld ondernemer op de CBS-uitvraag

Een greep uit de reacties van ondernemers op de uitvraag van CBS:

Waarom zit ik in de steekproef?

Moet ik dit jaar nou wel of geen gegevens aan CBS sturen?

Waar haal ik de gegevens vandaan die CBS vraagt?

Wat krijg ik ervoor terug?

Waar haal ik de tijd vandaan? Ik heb wel wat beters te doen

Wie moet het doen?

Intermediair heeft de expertise om de CBS uitvraag in te vullen, maar niet alle gegevens

Kan ik die gegevens ook automatisch aan CBS sturen?

Gunstige ontwikkelingen

- Steeds meer informatie is digitaal beschikbaar en is digitaal opvraagbaar te maken
- SBR is een bewezen manier voor gegevensuitwisseling
- Via het Referentie Grootboek Schema is er een gestandaardiseerde manier om koppeling te leggen tussen onze uitvraag en de gegevens in een bedrijfsadministratie
- Haalbaar doel: via een druk op de knop kan de ondernemer (of zijn/haar intermediair) gegevens aan CBS sturen

Stimulans voor de ondernemer: CBS heeft een schat aan informatie

Gemak en nut voor de MKB-er

- Gemak: druk op de knop
- Nut: relevante informatie terug
- Intermediairs reageren enthousiast: W114Me!
- Software bedrijven willen mee: kopgroep geformeerd
- Beginnen met de uitvraag aan het MKB voor omzetstatistiek maand/kwartaal
- Daarna jaaruitvraag: jaarlijkse bedrijfseconomische statistiek (PS) en investeringsstatistiek (INV)
- Complexere ondernemingen vanwege consolidaties op huidige manier uitvragen

Bijlage 2: Interview met Harold Kinds van SRA

Woensdag 11 mei 2016

1. *Voor welk soort bedrijf is het RGS op dit moment met name gericht? Daarbij gaat het met name om de grootte van het bedrijf en de sectoren zoals die door het CBS zijn vastgesteld.*

Dhr. Kinds: We hebben destijds naar allen taxonomy entrypoints gekeken, zowel groot middelgroot als klein. Dus ook ZZP'er. Dus eigenlijk is het voor alle groottes van ondernemingen bedoeld.

Interviewer: Dus het is niet direct bedoeld voor het MKB en ZZP'ers?

Dhr. Kinds: Nee, daarvoor zou ik een subset van het RGS aanraden, omdat je niet alle rekeningen hoeft te gebruiken. Binnen het RGS zijn de rubrieken bedoeld voor iedereen. Maar de rekeningen en de detailleringen zou men alleen moeten gebruiken als dat nodig is.

Interviewer: En wat betreft de sectoren?

Dhr. Kinds: In beginsel was het gewoon standaard handel, productie en dienstverlenende bedrijven. Er zijn sinds 2.0 wel uitbreidingen naar de handel en de bouw. De horeca zit er niet specifiek in en wellicht voegen we die later nog een keer toe. In de toekomst zal sectorgewijs het RGS steeds verder worden aangevuld met specifieke rekeningen.

Het leuke bij de bouw was dat het ongeveer 50 rekeningen betrof die te maken hadden met projecten die er bij kwamen en Agro dat ze specifiek vee en plantenopstand als aparte materieel vaste activa noemen. Dat doen de banken ook, dus dan kan er makkelijk met de banktaxonomy worden aangesloten. Vroeger was er ook een speciaal grootboek agrarische sector (GRAS) waar ik destijds aan mee heb gewerkt, maar daar werd voor de omzet er zo diep gesplitst dat het uiteindelijk per diersoort werd bijgehouden, zoals de horeca per type consumptie de omzet registreert. Maar dat gaat te diep voor een RGS rekening en zou beter in extensies kunnen worden gevat. In het algemeen betekend dat: omzet.productcode.

2. *Men voert vaak de inkopen van voorraden als kostprijs en dan kijken ze aan het einde van de periode of de voorraad is gemuteerd.*

Dhr. Kinds: Ja, De retrogrademethode.

Interviewer: Deze methode lijkt niet te worden gesteund door het RGS?

Dhr. Kinds: Dat klopt, want deze methode werkt met tussenrekeningen, terwijl het RGS is gericht op de rapportages, terwijl tussenrekeningen zitten nooit in rapportages.

Maar, natuurlijk zijn de rubrieken 2, 5 en 6 niet aanwezig, maar die zouden we alsnog kunnen toevoegen. Het probleem daarin ligt dat je per onderneming de tussenrekeningen moet categoriseren. Maar het is zeker mogelijk.

Interviewer: tijdens het mappen waren het met name de rekeningen in die rubrieken die niet te mappen waren.

3. *Uit dit gesprek lijkt naar voren te komen dat u met name de intermediair op het oog had toen u het RGS maakte. Klopt dat?*

Dhr. Kinds: We zijn, toen we begonnen met het maken, eerst terug gaan redeneren. We hebben de entrypoints bekeken, dus wat willen de KvK, Banken, CBS en Belastingdienst precies weten vanuit de financiële rekeningen. Die elementen hebben we vervolgens op een rij gezet en logisch gerubriceerd.

Dus we hebben eerst gekeken naar de uitvragende partijen daarna zijn we gaan kijken wat er zoal nog meer in de systemen wordt geboekt. Dan moet je met name denken aan de werkkostenregeling, kostensoorten enzovoorts. Zo hebben we vervolgens het RGS verder aangevuld.

Interviewer: Als ik het goed begrijp zijn jullie dus nu aangekomen op het punt waarop het RGS goed te gebruiken is voor de eindgebruiker voor de rapportage.

Dhr. Kinds: Dat klopt inderdaad. Daarvoor is het RGS op dit moment het beste voor te gebruiken. Het RGS is eigenlijk een unieke set met unieke codes waarmee je eigenlijk de SBR belofte kunt waarmaken. Dat je met één druk op de knop toch voor alle rapportages kunt voorzien.

Interviewer: Maar in principe zou RGS ook te gebruiken moeten zijn voor de ondernemer die net begint met zijn bedrijf en op zoek is naar een rekeningsschema.

Dhr. Kinds: Ja, dat klopt.

Interviewer: Maar daarvoor zou bijvoorbeeld vraagposten moeten worden toegevoegd.

Dhr. Kinds: Dat zijn dus die tussenrekeningen en die rapporteer je niet. Want als je vraagposten naar een bank zou sturen, dan zouden ze dat niet accepteren.

Interviewer: Maar dat is wel lastig voor zo'n ondernemer dat hij eigenlijk geen grootboekrekening heeft waarop hij dit soort vraagposten kan boeken.

Dhr. Kinds: We hebben nu de 2 rubriek helemaal vrijgelaten. Maar een ondernemer zou die ook prima zelf verder kunnen invullen. Maar wellicht zouden we daar ooit nog eens een standaard voor kunnen maken en die onderverdelen in de type processen; tussenrekeningen inkoop, verkoop en salaris. Dan ga je meer vanuit de processen die er zijn redeneren.

4. Voor welke doeleinden zou u extensies willen inzetten?

Dhr. Kinds: Zo min mogelijk eigenlijk. Alleen als er hele specifieke dingen zijn zoals de agrarische sector en de horeca die echt productgroepen gaan hanteren. Maar een ander voorbeeld kan zijn de bankrekeningen. Wij hebben maar één bankrekening, maar er zijn bedrijven die hebben er wel 20. Maar gebruik dan IBAN als extensie en zo kan je op die manier standaardiseren.

5. En zou u, als een bepaalde hoeveelheid bedrijven een extensie lijken te gebruiken, deze omzetten naar een apart grootboekrekening?

Dhr. Kinds: Nee, dat zou ik niet doen. Zij zullen dan zelf een grootboekrekening aan moeten maken waarbij de extensies wel gedefinieerd worden die wel standaard zijn. Voorbeelden daarvan zijn productcodes, BSN nummers en IBAN. Eigenlijk komt het erop neer om de systematiek te standaardiseren. Een hulpmiddel daarvoor kan zijn dat een extensie achter de punt komt. Daar zijn handreikingen voor op de website gedaan.

6. In hoeverre zou u extensies aan banden willen leggen, en wie zou u hierover aanstellen om deze te bewaken?

Dhr. Kinds: Een BSN nummer en IBAN nummers worden natuurlijk al bewaakt, dus die kunnen mooi gebruikt worden omdat we daar met z'n allen precies hetzelfde onder verstaan. Maar andere codes zoals een BNA nummer kunnen beter niet gebruikt worden, omdat dan de standaard verdwijnt en dan de codes niet meer met elkaar kunnen "spreken"

Interviewer: Dus u pleit ervoor om het zo veel mogelijk aan banden te leggen?

Dhr. Kinds: Nou, in ieder geval dat er met elkaar een standaard wordt afgesproken die iedereen erkent.

Interviewer: Zou u daarvoor de brancheorganisaties willen aankijken?

Dhr. Kinds: Ja, dat lijkt me goed idee. Als bijvoorbeeld horeca Nederland een productcodelijst opstelt, sluit daar als horecabedrijf dan op aan. Het voordeel daarvan is, is dat zij hun rekeninglijst terug kunnen brengen tot extensieniveau en die te implementeren in het RGS. Op die manier krijg je een soort paraplugedachte.

Interviewer: De praktijk blijkt meestal weerbarstiger.

Dhr. Kinds: RGS is natuurlijk wel erg enthousiast ontvangen. Natuurlijk betekend dit voor de ondernemer één keer veel tijd om het RGS te implementeren in zijn administratie.

Interviewer: Gelukkig wel minder tijd dan SBR implementeren.

Dhr. Kinds: Ja gelukkig wel, en als wij dan voor de SBR aansluiting zorgen, dan heeft de ondernemer daar ook baad bij.

7. *Hoe zou u de het aanpakken omtrent uitsplitsingen die bedrijven willen maken in hun administratie, die niet in het RGS als aparte grootboekrekeningen zijn opgenomen. Een voorbeeld hiervan kan zijn dat een bedrijf te vorderen BTW (voorbelasting) als hoog en laag tarief wil opnemen.*

Dhr. Kinds: Ik dacht dat we daar wel in hadden voorzien.

Interviewer: Het bestaat wel voor te betalen BTW, maar niet voor te vorderen BTW.

Dhr. Kinds: Je weet niet van te voren of het om te betalen, of te vorderen BTW gaat. Een rekening kan natuurlijk omslaan, waardoor we enerzijds werken met subcodes.

Interviewer: Eigenlijk gaat het meer om de voorbelasting. Deze kan natuurlijk om de 6 of 21 procent gaan.

Dhr. Kinds: De fiscus vraagt natuurlijk maar één voorbelasting uit, namelijk dé voorbelasting.

Interviewer: Voor de controle van een bedrijf zou het wel handig kunnen zijn.

Dhr. Kinds: Als daar behoefte aan is, dan breiden we RGS in dat opzicht uit.

Interviewer: Natuurlijk was dit maar een enkel voorbeeld, maar u zegt dus dat men bereid is om het RGS daarin uit te breiden als dat nodig mocht zijn.

Dhr. Kinds: Natuurlijk, daarvoor worden er ook concepten en betaversies van het RGS uitgebracht, zodat men daar naar kan kijken en op kan reageren. Want eigenlijk zeggen we: "Kom alsjeblieft met je opmerkingen, dan voegen we het toe." Vooral als het op een goede systematische manier toegevoegd kan worden. Want vaak is het hergebruik van bestaande componenten (van taxonomieën red.) en kan het op die manier zo geïmplementeerd worden.

8. *Als u een advies zou geven over kostenplaatsen in het RGS. Hoe zou u die vormgeven?*

Dhr. Kinds: Die zijn erg bedrijfsspecifiek, dus dat is erg lastig.

Interviewer: Wat vindt u van dit idee (zie tabel 1 en 2 op de volgende pagina)

Dhr. Kinds: Dit is wel een goed idee, maar dat is niet iets wat gestandaardiseerd hoeft te worden. Die kunnen gewoon binnen een bedrijf toegevoegd worden. In Kosten en Kostprijs van der Schroef wordt

dit heel goed weergegeven wat betreft kostenplaatsen. Het is gewoon te bedrijfsspecifiek. Je gaat natuurlijk een proces volgen van de binnenkomst van de grondstoffen/goederen en de verrijking daarvan tot het eindproduct.

Interviewer: Dus u zou de extensies daarvoor wel willen gebruiken?

Dhr. Kinds: Jazeker, daarvoor zou het stuk op de website misschien ook uitgebreid kunnen worden, zodat kostenplaatsen daarin ook een plek krijgen. Het blijft natuurlijk een goede methode om de rubrieken te volgen. We hebben natuurlijk wel overal overboekingsrekeningen in rubriek 4 en diezelfde structuur zouden we kunnen doorzetten in de rubrieken 5 en 6.

9. *Op dit moment zie ik de volgende mogelijkheden die kunnen ontstaan bij het mappen van een grootboekrekeningschema van een ondernemer naar het RGS:*

Links ondernemer: Rechts RGS
1:1
1:n
m:1
m:n
1: onbekend
Onbekend: 1

Hoe zou u het probleem van 1:n willen aanpakken?

Dhr. Kinds: Als er maar één rekening is die gekoppeld moet worden aan 3 rekeningen kan het niet anders dan dat men deze handmatig moet uitsplitsen. Het beste is om dat gelijk van te voren te doen. Als je dat niet wil, dan zal dat toch achteraf gesplitst moeten worden als bijvoorbeeld het CBS gaat uitvragen. Want de uitvragende partij zal het toch willen weten.

Als meerdere grootboekrekeningen op één rekening moeten komen, dan kunnen die natuurlijk gewoon bij elkaar opgeteld worden. Als een bedrijf RGS gaat gebruiken toch een uitsplitsing van bepaalde kosten wil zien, dan zou ik graag horen welke splitsing dat is, zodat we die wellicht in het algemeen kunnen uitsplitsen. Dat geldt ook voor ontbrekende grootboekrekeningen natuurlijk.

Tabel 1

Referentiecode	Referentienummer	Omschrijving	D/C	Niveau	Bedrag
WOmzNop	8001000	Netto-omzet, per opbrengstcategorie, verkoop van geproduceerde goederen	C	3	€ 500,00
WOmzNop.A	8001001	Netto-omzet, per opbrengstcategorie, verkoop van geproduceerde goederen.Product A	C	3	€ 100,00
WOmzNop.B	8001002	Netto-omzet, per opbrengstcategorie, verkoop van geproduceerde goederen.Product B	C	3	€ 250,00
WOmzNop.C	8001003	Netto-omzet, per opbrengstcategorie, verkoop van geproduceerde goederen.Product C	C	3	€ 150,00
WKprKvg	7001000	Kosten van grond- en hulpstoffen	D	3	€ 200,00
WKprKvg.A	7001001	Kosten van grond- en hulpstoffen.Product A	D	3	€ 50,00
WKprKvg.B	7001002	Kosten van grond- en hulpstoffen.Product B	D	3	€ 100,00
WKprKvg.C	7001003	Kosten van grond- en hulpstoffen.Product C	D	3	€ 50,00
WPerLes	4001000	Lonen en salarissen	D	3	€ 150,00
WPerLes.A	4001001	Lonen en salarissen.Product A	D	3	€ 20,00
WPerLes.B	4001002	Lonen en salarissen.Product B	D	3	€ 80,00
WPerLes.C	4001003	Lonen en salarissen.Product C	D	3	€ 50,00
WBedEem	4202000	Exploitatie- en machinekosten	D	3	€ 100,00
WBedEem.A	4202001	Exploitatie- en machinekosten.Product A	D	3	€ 10,00
WBedEem.B	4202002	Exploitatie- en machinekosten.Product B	D	3	€ 60,00
WBedEem.C	4202003	Exploitatie- en machinekosten.Product C	D	3	€ 30,00

Tabel 2

WOmzNop.A	8001001	Netto-omzet, per opbrengstcategorie, verkoop van geproduceerde goederen.Product A	C	3	€ 100,00
WKprKvg.A	7001001	Kosten van grond- en hulpstoffen.Product A	D	3	€ 50,00
WPerLes.A	4001001	Lonen en salarissen.Product A	D	3	€ 20,00
WBedEem.A	4202001	Exploitatie- en machinekosten.Product A	D	3	€ 10,00

Bijlage 3: Totaal uitkomsten onderzoek tabel 1

Hoofdrubrieken	1:n (gemiddelde per schema)	m:1 (gemiddelde per schema)	1:↔ (gem iddelde per schema)	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toegemapt niveau 3	Gemapte rekeningen	Aantal rubrieken per hoofdrubriek
<i>formules</i>	<i>totaal/aantal schema's</i>	<i>totaal/aantal schema's</i>	<i>totaal/aantal schema's</i>	<i>totaal/aantal rubrieken/aantal schema's</i>	<i>totaal/aantal schema's</i>	<i>totaal/aantal rubrieken per hoofdrubriek/aant al schema's</i>	<i>totaal/aantal schema's</i>	
Immateriële vaste activa	0,50	0,17	0,00	0,57	17%	58%	6,00	10
Materiële vaste activa	2,17	1,83	0,00	0,48	0%	67%	15,17	18
Financiële vaste activa	1,00	1,33	0,00	0,43	33%	54%	6,67	9
Effecten	0,00	0,17	0,00	0,11	67%	94%	0,50	3
Eigen vermogen	0,67	2,67	0,00	0,78	0%	43%	16,00	10
Voorzeningen	0,33	0,00	0,00	0,63	17%	50%	4,00	5
Langlopende schulden	0,33	1,00	0,00	0,42	0%	61%	6,00	6
Liquide middelen	0,00	1,00	1,00	0,22	0%	0%	4,00	3
Vorderingen	0,00	2,17	6,17	0,00	0%	4%	12,58	4
Kortlopende schulden	0,00	3,50	7,17	0,10	0%	30%	20,58	10
Voorraden	0,00	0,33	0,00	0,23	0%	69%	2,83	8
Projecten	0,00	0,50	0,00	0,17	50%	50%	2,67	1
Personeelskosten	1,33	2,50	0,00	0,04	0%	60%	28,00	12
Afschrijvingen	0,17	0,83	0,00	0,07	0%	64%	9,83	7
Overige bedrijfskosten	2,67	8,33	0,00	0,08	0%	28%	64,67	16
Inkoopwaarde van de omzet	0,33	1,67	0,00	0,01	0%	73%	15,17	14
Omzet	0,67	1,50	0,00	0,03	0%	53%	23,50	6
Wijziging voorraden	0,17	0,17	0,00	0,00	67%	92%	1,17	4
Overige bedrijfsopbrengsten	0,00	0,00	0,00	0,00	17%	90%	1,50	13
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen	0,00	0,00	0,00	0,00	100%	100%	0,00	3
Financiële baten en lasten	0,33	0,67	0,00	0,08	0%	47%	9,50	11
Buitengewone baten en lasten	0,00	0,00	0,00	0,00	50%	58%	0,83	2
Aandeel derden	0,00	0,00	0,00	0,00	100%	100%	0,00	1
Belastingen	0,67	0,00	0,00	0,00	33%	63%	0,83	4

Bijlage 4: Totaal uitkomsten onderzoek tabel 2

	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toegemapt niveau 3
Immateriële vaste activa	2	2	0	4	1	5
Materiële vaste activa	4	5	0	5	0	6
Financiële vaste activa	3	5	0	6	2	6
Effecten	0	2	0	2	4	6
Eigen vermogen	2	4	0	5	0	6
Voorzieningen	2	1	0	5	1	6
Langlopende schulden	2	3	0	5	0	6
Liquide middelen	0	3	6	4	0	0
Vorderingen	0	4	6	0	0	1
Kortlopende schulden	0	6	6	3	0	6
Voorraden	0	3	0	6	0	6
Projecten	1	4	0	1	3	3
Personeelskosten	2	5	0	2	0	6
Afschrijvingen	0	4	0	3	0	6
Overige bedrijfskosten	5	6	0	3	0	6
Inkoopwaarde van de omzet	1	6	0	1	0	6
Omzet	1	5	0	1	0	6
Wijziging voorraden	2	2	0	0	4	6
Overige bedrijfsopbrengsten	0	1	0	0	1	6
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen	1	1	0	0	6	6
Financiële baten en lasten	2	4	0	2	0	6
Buitengewone baten en lasten	0	0	0	0	3	4
Aandeel derden	1	1	0	0	6	6
Belastingen	5	1	0	0	2	6

Bijlage 5: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema intermediair

hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	Aantal gemapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa	2					8	8	6
Materiële vaste activa	6					13	20	14
Financiële vaste activa		1		3		4	7	6
Effecten					1	3	0	0
Eigen vermogen				5		4	10	10
Voorzieningen	2			1		1	7	5
Langlopende schulden	1					4	5	4
Liquide middelen			1				5,5	5
Vorderingen		3	10				12	4
Kortlopende schulden		6	11			4	18,5	7
Voorraden				1		7	1	1
Projecten					1	1	0	0
Personeelskosten		1				4	23	22
Afschrijvingen						4	7	7
Overige bedrijfskosten	1	4				3	58	53
Inkoopwaarde van de omzet		1				12	2	1
Omzet						3	0	0
Wijziging voorraden					1	4	0	0
Overige bedrijfsopbrengsten						11	2	2
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten	1			4		3	10	9
Buitengewone baten en lasten					1	2	0	0
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen	1					2	1	0
Totaal	14	16	22	14	6	101	197	156

Bijlage 6: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema boekhoudprogramma

Hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	Aantal gemaapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa				2		9	2	2
Materiële vaste activa				10		13	10	10
Financiële vaste activa				1	1	9	1	1
Effecten				1		3	1	1
Eigen vermogen	1	3		2		8	13	9
Voorzieningen					1	5	0	0
Langlopende schulden		1		2		3	7	6
Liquide middelen		1	1	1			2,5	1
Vorderingen		1	3				13,5	11
Kortlopende schulden			4	2		3	11	9
Voorraden				1		6	2	2
Projecten					1	1	1	1
Personeelskosten	1	1		2		4	14	12
Afschrijvingen	1					5	5	4
Overige bedrijfskosten	5	2				4	41	34
Inkoopwaarde van de omzet						12	2	2
Omzet	3					2	4	1
Wijziging voorraden					1	4	0	0
Overige bedrijfsopbrengsten						10	4	4
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten						6	5	5
Buitengewone baten en lasten							2	2
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen					1	4	0	0
Totaal	11	9	8	24	7	115	141	117

Bijlage 7: Tabel problemen mapping standaard rekeningschema horeca

Hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	Aantal gemapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa	1	1		10			4	2
Materiële vaste activa	2	2		6		12	7	3
Financiële vaste activa	1			5	1	3	8	7
Effecten					1	3	0	0
Eigen vermogen				8		5	10	10
Voorzieningen				7		1	7	7
Langlopende schulden				4		4	5	5
Liquide middelen			1	1			2,5	2
Vorderingen		2	12				12	4
Kortlopende schulden		5	13	2		2	29,5	18
Vorraden		1		2		3	8	7
Projecten					1	1	0	0
Personeelskosten	6	8		1		20	56	42
Afschrijvingen				1		5	4	4
Overige bedrijfskosten	2	20				6	109	87
Inkoopwaarde van de omzet		5				8	44	39
Omzet	1	5				1	44	38
Wijziging voorraden					1	4	0	0
Overige bedrijfsopbrengsten						12	1	1
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten						5	10	10
Buitengewone baten en lasten					1	2	0	0
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen					1	4	0	0
Totaal	13	49	26	47	8	105	361	286

Bijlage 8: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 1

Hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	Aantal gemapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa				11		4	11	11
Materiële vaste activa		3		13		11	19	16
Financiële vaste activa		2		4		5	11	9
Effecten		1		1		2	2	1
Eigen vermogen	1	4		20		1	26	21
Voorzieningen				5		1	5	5
Langlopende schulden		4		4		4	14	10
Liquide middelen		2	1	1			5,5	3
Vorderingen		3	6				13	7
Kortlopende schulden		4	7	2		1	27,5	20
Voorraden		1		4		4	3	2
Projecten		1		1			11	10
Personeelskosten	1	4				2	43	38
Afschrijvingen		2		1		4	13	11
Overige bedrijfskosten	4	7		3		5	60	49
Inkoopwaarde van de omzet	2	2				11	3	-1
Omzet		1		1		5	36	35
Wijziging voorraden	1	1				3	5	3
Overige bedrijfsopbrengsten						12	1	1
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten	1	2				5	12	9
Buitengewone baten en lasten						1	1	1
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen	1					2	1	0
Totaal	11	44	14	71	2	87	323	261

Bijlage 9: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 2

Hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	Aantal gemaapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa				11		4	11	11
Materiële vaste activa	4	4		13		11	21	13
Financiële vaste activa	5	4		7		2	9	0
Effecten					1	3	0	0
Eigen vermogen	2	5		12		2	33	26
Voorzieningen				5		2	5	5
Langlopende schulden				3		4	0	0
Liquide middelen		1	1	1			4,5	3
Vorderingen			4				14	12
Kortlopende schulden		3	5			2	21,5	16
Voorraden				1		7	1	1
Projecten		1					2	1
Personeelskosten		1				7	16	15
Afschrijvingen		2		1		4	13	11
Overige bedrijfskosten	3	9		3		5	57	45
Inkoopwaarde van de omzet		1		1		11	4	3
Omzet		1				5	14	13
Wijziging voorraden						3	1	1
Overige bedrijfsopbrengsten					1	13	0	0
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten		1		1		4	12	11
Buitengewone baten en lasten							2	2
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen	1					2	1	0
Totaal	15	33	10	59	4	95	242	189

Bijlage 10: Tabel problemen mapping rekeningschema bedrijf 3

Hoofdrubrieken	1:n	m:1	1:↔/→	Niet op het diepste niveau gemapt	Niet naar toe gemapt niveau 2	Niet naar toe gemapt niveau 3	aantal gemapte rekeningen	1:1, elk niveau
Immateriële vaste activa					1	10	0	0
Materiële vaste activa	1	2		10		12	14	11
Financiële vaste activa		1		3		6	4	3
Effecten					1	3	0	0
Eigen vermogen		4				6	4	0
Voorzieningen				1		5	0	0
Langlopende schulden	1	1		2		3	5	3
Liquide middelen		2	1				3,5	1
Vorderingen		4	2			1	11	6
Kortlopende schulden		3	3			3	15,5	11
Voorraden				2		6	2	2
Projecten		1					2	1
Personeelskosten						6	16	16
Afschrijvingen		1				5	17	16
Overige bedrijfskosten	1	8		2		4	63	54
Inkoopwaarde van de omzet		1				7	36	35
Omzet		2				3	43	41
Wijziging voorraden					1	4	1	1
Overige bedrijfsopbrengsten						12	1	1
Vrijval herwaarderingsreserve en egalisatierekeningen					1	3	0	0
Financiële baten en lasten		1				8	8	7
Buitengewone baten en lasten					1	2	0	0
Aandeel derden					1	1	0	0
Belastingen	1					1	2	1
Totaal	4	31	6	20	6	111	248	210

Bijlage 11: RGS mapping met standaard rekeningschema Intermediair

Bijlage 12: RGS mapping met standaard rekeningschema boekhoudprogramma

Bijlage 13: RGS mapping met standaard rekeningschema horeca

Bijlage 14: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 1

Bijlage 15: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 2

Bijlage 16: RGS Mapping met rekeningschema bedrijf 3

Bijlage 17: Plan van Aanpak

Afstudeeropdracht: SBR en RGS bij het CBS

Centraal Bureau voor de Statistiek

Naam:	Jan Jonkman	Onderwijsinstelling:	Hogeschool van Amsterdam
Studentnummer:	500656472	Opleiding:	Accountancy
Klas:	4AC1	Studiebegeleider:	Dhr. van Aken
Email:	jan.jonkman@hva.nl	Stagebegeleider:	Dhr. G Buiten
Plaats:	Amsterdam	Bedrijf:	Centraal Bureau voor de Statistiek
Datum:	6 juni 2016	Adres:	Henri Faasdreef 312 2492 JP Den Haag

Inleiding

In dit document wordt het plan van aanpak beschreven voor mijn onderzoek naar het gebruik van SBR (Standard Business Reporting) binnen het CBS (Centraal Bureau voor Statistiek). Deze afstudeeropdracht is onderdeel van het 4^e jaar van de opleiding Accountancy binnen de Hogeschool van Amsterdam. De opdrachtgever voor de afstudeeropdracht is het CBS.

Tijdens het onderzoek wordt vooral gekeken naar de mogelijkheden van het Referentie grootboekschema (RGS) en SBR voor het CBS. Op het moment bestaat binnen het CBS het standpunt dat SBR nog niet volledig wordt benut door het CBS. Daarom is door het CBS een programma opgestart om de functionaliteit te verbeteren. In het kader van dat programma zal dit onderzoek plaats vinden.

Bij het CBS verwacht men dat SBR uiteindelijk zal leiden tot het grotendeels verdwijnen van de verplichte enquête voor bedrijven. Dat zal dan leiden tot besparingen van tijd en geld voor ondernemers. Voor het CBS zal het zorgen voor een snellere toestroom van betrouwbaardere gegevens .

Voor het zover is, moeten nog een aantal blokkades verwijderd worden. Eén van die blokkades zal in mijn onderzoek aan bod komen, namelijk het omzetten van grootboekrekeningschema's van intermediairs/ondernemers naar het referentie grootboekrekeningschema.

Binnen dit plan van aanpak worden de volgende punten besproken: de inleiding en theorie met betrekking tot het onderzoek, de planning van het onderzoek, de onderzoeksmethoden en de competenties/beroepstaken binnen de opleiding accountancy die relevant zijn voor het onderzoek.

Inhoud

Inleiding	1
Achtergrondgegevens	3
Begeleiding	4
Begeleiding van het CBS	4
Deskundigheid van de bedrijfsbegeleider	4
Begeleiding vanuit de Hogeschool van Amsterdam	4
Planning	5
Afspraken:	6
Inleiding	7
Probleemomschrijving	8
De aanleiding van het probleem	8
Huidige werkwijze	9
Gewenste situatie	9
Doel van het onderzoek	9
Probleemstelling	9
Accountants en het CBS	9
Risiko Analyse	10
Externe risico's	10
Interne risico's	10
Onderzoeksvraag en deelvragen	11
Onderzoeksvraag	11
Type onderzoeksvraag	11
Vaktermen	11
Deelvragen	11
Afbakening van het onderzoek	11
Afstudeerrapport	12
Inhoudsopgave van het afstudeerrapport	12
Type onderzoek	12
Type onderzoek en onderzoeksmethodes	12
Bibliografie	13
Competenties en beroepstaken	15

Naam: Jan Jonkman
Klas: 4AC1

Onderzoeksverslag
SBR/RGS bij het CBS

Achtergrondgegevens

Gegevens student

Naam: Jan Jonkman
Klas: 4AC
Adres: Vondelweg 260 Zwart
Studentnummer: 500656472
Telefoonnummer: 06-10483760
E-mailadres: jan.jonkman@hva.nl

Gegevens bedrijfsbegeleider

Naam: Dhr. G. Buiten
Functie: Projectmanager
E-mailadres: g.buiten@cbs.nl

Gegevens studiebegeleider

Naam: Dhr. A.J. van Aken
E-mailadres: a.j.vanaken@hva.nl

Begeleiding

Begeleiding van het CBS

Binnen het CBS zal de heer Buiten mij begeleiden bij mijn afstudeeropdracht en de daarbij gerelateerde zaken. Hij zal mij onder andere helpen bij het contacteren van de juiste bedrijven en het beter leren begrijpen van SBR binnen het CBS. Daarnaast is de verwachting dat de heer Buiten door middel van functioneringsgesprekken mijn competenties verder zal ontwikkelen.

Deskundigheid van de bedrijfsbegeleider

De heer Buiten werkt sinds 1986 bij het CBS en is op dit moment Project Manager en Senior Statistician. Hij is daarvoor aan de Universiteit van Leiden afgestudeerd. Bij het CBS is hij onder andere Statistical Researcher, Project en Production Manager en Internationale coördinator voor korte termijn statistiek geweest.

Begeleiding vanuit de Hogeschool van Amsterdam

Vanuit de HVA verwacht ik dat mij een begeleider wordt toegewezen, die voor mij een aanspreekpunt zal zijn voor afstudeeropdracht gerelateerde vragen.

Deze begeleider, de heer van Aken, zal mij begeleiden door de onderdelen van mijn onderzoeksoopdracht tussentijds te beoordelen en hierover feedback te geven. Als laatste zal de begeleider mij coachen in het realiseren van de deadlines door te kijken naar de te volgen planning en mij aansturen bij het mijn competentieontwikkeling.

Planning

Belangrijke data:

- 01-02-16 : Start afstudeerstage
- 13-02-16 : Inleveren plan van aanpak
- 21-05-16 : inleveren conceptverslag
- 20-06-16 : verdediging

Legenda:

= Planningsdatum nog niet verstreken

= Planningsdatum wel verstreken

Vandaag: 20-1-2016

	Startdatum	Einddatum	Benodigde werkdagen	1-feb	8-feb	15-feb	22-feb	29-feb	7-mrt	14-mrt	21-mrt	28-mrt	4-apr	11-apr	18-apr	25-apr	2-mei	9-mei	16-mei	23-mei	30-mei	6-jun	13-jun	20-jun	27-jun
Plan van aanpak	01-02-16	13-02-16	4																						
Aanpassen plan van aanpak na beoordeling	17-02-16	20-02-16	1																						
Literatuuronderzoek	01-02-16	25-02-16	9																						
Schrijven theoriegedeelte afstudeeropdracht	22-02-16	11-03-16	8																						
Praktijk onderzoek	04-04-16	07-05-16	10																						
Schrijven scriptie, conclusie en aanbeveling	10-05-16	21-05-16	25																						
Aanpassen afstudeeropdracht na beoordeling	26-05-16	03-06-16	7																						
Presentatie maken	23-05-16	10-06-16	6																						
Verdediging presentatie	13-06-16	25-06-16	6																						
Totaal aantal dagen			87,0																						

Afspraken:

In overleg met school en CBS is voor het onderwerp die in dit plan van aanpak staat gekozen. Het onderzoek zal uitgevoerd worden vanaf 1 februari 2016 tot en met 3 juni 2016, waarbij in ieder geval 3 dagen van 8 uur in de week zal worden doorgebracht op het stageadres, tenzij anders is overlegd met mijn stagebegeleider.

Inleiding

Het CBS staat voor Centraal Bureau voor de Statistiek en is in 1892 opgericht door de overheid voor het verzamelen van statistische gegevens, deze te ordenen en te publiceren, zodat de statistieken het sociale debat met wetenschappelijke feiten kan ondersteunen. In die tijd bestond het alleen nog als de CCS, de Centrale Commissie voor de Statistiek. In 1899 is het CBS werkelijk opgericht en bleef het CCS alleen nog bestaan als adviesorgaan voor het CBS om te bepalen welke statistische gegevens verzameld moesten worden. Sinds die tijd is het CBS gestaag gegroeid. Door de digitalisering is veel veranderd: gegevens konden veel sneller gepubliceerd worden en met steeds minder mensen. De laatste ontwikkeling in de digitalisering binnen het CBS is het gebruik van SBR en XBRL berichten.

Het CBS heeft vanaf januari 2016 de mogelijkheid om de informatie voor korte termijn statistieken (KS) als SBR bericht te ontvangen. Daarbij maakt het CBS gebruik van het referentie grootboekrekeningschema (RGS) om de juiste informatie uit de administratie te selecteren voor het SBR bericht.

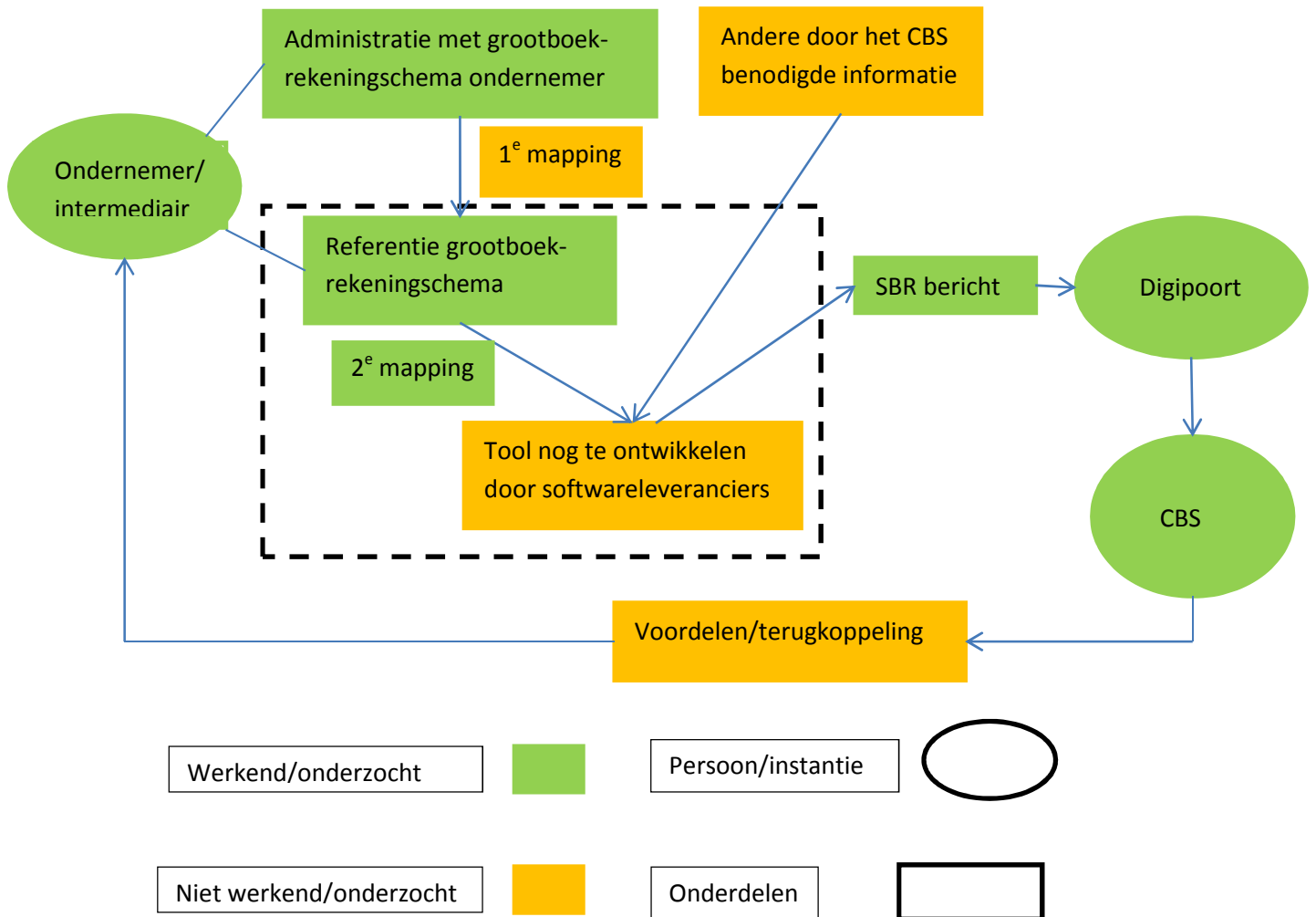
Het probleem is dat ondernemers en/of intermediairs geen RGS gebruiken, maar hun eigen grootboekrekeningschema (GS) hebben. Dat betekent dat ze hun GS om moeten zetten (ook wel mappen genoemd) naar het RGS schema of voortaan werken met uitsluitend RGS.

De verwachting is dat administrateurs zullen blijven werken met hun eigen GS. Dat betekent dat ze hun GS zullen moeten mappen naar RGS om de enquête als SBR bericht naar het CBS te sturen. Daarbij ontstaan een aantal problemen, waarbij vooral de uitsplitsing van de grootboekrekeningen een rol speelt. Een beter beeld van dit onderzoek is te vinden in figuur 1.

In dit onderzoek zal naar grootboekschema's worden gekeken van de volgende bedrijven:

- Intermediairs
- ondernemers die hun administratie deels uitbesteden aan een intermediair
- ondernemers die zelf hun administratie doen

In het onderzoek zal alleen worden gekeken naar de grootboekschema's van intermediairs/ondernemers die gebruik maken van de administratiesoftware waarbij RGS al is ingebouwd. In dit onderzoek zal geprobeerd worden om grootboekschema's van bedrijven uit verschillende branches te gebruiken.

Figuur 7

Probleemomschrijving

De aanleiding van het probleem

De heer Nieuwenhuijs van het CBS kwam in april 2015 een gastcollege geven over SBR, RGS en CBS. In dat college gaf hij aan dat SBR en RGS nog in de kinderschoenen staat bij het CBS. Ze willen graag naar Big Data van bedrijven, waarbij gegevens vooral uit SBR berichten komen en de vragenlijsten niet meer nodig zijn. Veelal is de data die voor de vragenlijsten nodig zijn al aanwezig in de administratie, maar blijft het tijdrovend voor het bedrijf om de enquête handmatig in te vullen. Voor de Belastingdienst of de Kamer van Koophandel telt het SBR programma de bedragen van grootboekrekeningen bij elkaar op waardoor de ondernemer met weinig moeite de gegevens bij deze instellingen kan aanleveren. Voor het CBS moeten soms de bedragen van grootboekrekeningen worden uitgesplitst. Dat zorgt ervoor dat op het moment de bedragen op een grootboekrekening soms niet direct bruikbaar zijn of 1 op 1 kunnen worden omgezet naar het RGS. Daarnaast is nog informatie nodig voor de enquêtes die niet verwerkt zijn in de financiële administratie. Ook daarvoor moet nog een goede oplossing worden bedacht.

Huidige werkwijze

Op het moment komt bij het CBS op verschillende manieren informatie binnen. Dit gebeurt voor het grootste gedeelte via de Belastingdienst, maar ook het kadaster, het volksregister, gemeentes en enquêtes. Deze enquêtes worden zowel aan gezinnen als aan bedrijven verstrekt. Voor bedrijven is het verplicht om deze enquêtes in te vullen, terwijl gezinnen het op vrijwillige basis doen. Uit eerder onderzoek blijkt dat bedrijven niet het nut zien om deze enquêtes in te vullen, ook niet als dit gedeeltelijk geautomatiseerd is.¹

Gewenste situatie

Veel bedrijven zijn geautomatiseerd en gedigitaliseerd, waardoor veel van de informatie die het CBS in enquêtes vraagt digitaal beschikbaar is. De bedoeling is dat door middel van mapping het grootboekrekeningschema van de klant omgezet wordt naar het RGS. Daarna komt een tool (die nog ontwikkeld moet worden door softwareleveranciers) die de gegevens uit het grootboekrekeningschema omzet in een XBRL bericht die daarna via Digipoort, de elektronische aanleveromgeving van de overheid, naar het CBS zal worden verzonden. De bedoeling is dat de ondernemer of de intermediair dit elke maand of elk kwartaal gaat doen. Het CBS zal deze gegevens verwerken en de klant de op de onderneming gerichte benchmark informatie teruggeven.

Doel van het onderzoek

Wat moet gebeuren om ervoor te zorgen dat de mapping tussen de grootboekrekeningschema's van de intermediairs/ondernemers en het referentie grootboekschema gemakkelijker verloopt voor de informatie richting het CBS en dat de problemen die daarbij ontstaan onderkent worden.

Probleemstelling

Op dit moment hebben veel ondernemers/intermediairs hun eigen grootboekrekeningschema. Deze is vaak niet zo diepgaand dat het één op één kan worden overgezet naar het RGS. Wat zou moeten gebeuren vanuit de ondernemer/intermediair, softwareleveranciers en/of het CBS om de benodigde gegevens te mappen naar RGS zodat het CBS de informatie kan gebruiken in hun analyses?

Accountants en het CBS

Het CBS verwacht dat juist intermediairs de informatie van hun klanten zullen doorsturen naar het CBS omdat het CBS benchmark informatie gaat terugkoppelen. Deze informatie kunnen ze gebruiken in hun advies richting de klant. Juist omdat in de financiële wereld steeds meer wordt geautomatiseerd verschuift de taak van de accountants steeds meer naar de hoek van de advisering. De informatie van het CBS zal hen kunnen helpen bij die advisering. Vooral als het verzenden vanuit hun kant weinig moeite kost.

---

¹ SBR in bedrijf door E. Melse en J. Weltevreden

Risico Analyse

Externe risico's

- Onvoldoende begeleiding van de bedrijfsmentor
- Onvoldoende begeleiding van de docent van de HvA

Interne risico's

- Het onderzoek kan niet worden afgerond binnen de voorgeschreven tijdslimiet
- De afbakening van het onderzoek is niet duidelijk
- Er worden geen grootboekrekeningschema's aangeleverd door intermediairs/ondernemers
- Er zijn te veel problemen met de mapping
- De kennis van SBR en XBRL is niet voldoende of kan niet voldoende worden verreikt binnen het voorgeschreven tijdslimiet om juist te worden toegepast

Onderzoeksvraag en deelvragen

Onderzoeksvraag

Welke problemen ontstaan voor intermediairs/ondernemers om grootboekrekeningschema's om te zetten naar het referentiegrootboekrekeningschema zodat het voor het CBS inzichtelijk wordt of er een betrouwbare datastroom vanuit de financiële administratie van een onderneming richting het CBS zal gaan ontstaan?

Type onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag die ik in het rapport ga behandelen is een ontwerpende vraag. Hierbij wordt gekeken welke problemen er zullen zijn in de huidige situatie zodat in de nabije toekomst hier oplossingen voor geformuleerd kunnen worden.²

Vaktermen

Standard Business Reporting (SBR): SBR is in Nederland ontwikkeld om ervoor te zorgen dat ondernemers en intermediairs minder tijd en geld kwijt zijn aan het verstrekken van gegevens aan overheden en banken.³

Extendible Business Reporting Language (XBRL): Dit is de standaard van SBR. Hiermee wordt SBR gecommuniceerd tussen computers. Deze taal werkt met tags, zoals de computertaal XML.

RGS: Referentie Grootboekrekeningschema. Een grootboekrekeningschema ontwikkeld door de overheid, intermediairs en ondernemers waarin bijna alle informatie die wordt gevraagd door de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel en het CBS in opgenomen is.

Mapping: Het selecteren van informatie in het ene gebied die overeen moet komen en direct vertaald kan worden met informatie in het andere gebied.

Deelvragen

- Wat is SBR, RGS en het mappingproces?
- Wie zijn de intermediairs en ondernemers en wat hebben zij te maken met RGS?
- Hoe verloopt de informatiestroom van de onderneming naar het CBS en hoe past dit onderzoek daarin?
- Tegen welke problemen lopen ondernemers/intermediairs aan als ze hun eigen grootboekrekeningschema gaan mappen naar het RGS?
- Hoe vaak en waar zullen de problemen waarschijnlijk naar voren komen?

Afbakening van het onderzoek

In het onderzoek gaat het om de mapping die gemaakt moet worden door intermediairs/ondernemers van hun eigen grootboekrekeningschema naar RGS en wat voor problemen daarbij zullen ontstaan. Er zal niet worden gekeken naar extra informatie die vanuit andere bronnen dan de financiële administratie moet worden geput en er zal niet worden gekeken naar wat ondernemers willen ontvangen van het CBS als tegenprestatie.

---

² Bron: <https://www.scribbr.nl/scriptie-structuur/het-formuleren-van-onderzoeksvragen-voor-je-scriptie/>, Amsterdam, 30 juni 2015

³ Bron: <http://www.sbr-nl.nl/> Amsterdam, 30 juni 2015

Afstudeerrapport

Inhoudsopgave van het afstudeerrapport

- Samenvatting
- Inleiding
- Kern
  - o Wat is Standard Business Reporting?
  - o Hoe werkt Standard Business Reporting?
    - Algemeen
    - Richting het CBS
  - o Wat is RGS?
  - o Wat is de planning van het CBS voor het verhelpen van de problemen met betrekking tot SBR?
  - o Wat is het mappingproces?
  - o Wie zijn de ondernemers en wat is hun rol hierin?
  - o Wie zijn intermediairs en wat is hun rol hierin?
  - o Wat zijn de problemen bij de eerste mapping?
- Conclusie
- Aanbeveling
- Nawoord
- Bronnenlijst
- Bijlagen

Type onderzoek

Het onderzoek is een combinatie van een beschrijvend en een constructief onderzoek.⁴

Type onderzoek en onderzoeksmethodes

- Analyse van bestaand materiaal
  - o Om te onderzoeken wat SBR is en kan
  - o Om te onderzoeken wat XBRL is en kan
  - o Om te onderzoeken wat gebeurt bij de 2^e mapping
  - o RGS opbouw onderzoeken en wat het kan
- Bestaand materiaal vergelijken:
  - o RGS met grootboekrekeningen accountants
  - o 2^e mapping RGS met de 1^e mapping RGS

Er is voor deze onderzoeksmethodes gekozen omdat het materiaal waarmee gewerkt gaat worden al beschikbaar is. Deze moet alleen met elkaar vergeleken worden.

---

⁴ <http://scriptie.nl/scriptie/31typen-onderzoek-scriptie-master-technisch>, Amsterdam, 30 juni 2015

Bibliografie

Aken, A. v. (2013). *SBR in bedrijf, Standaard bedrijfsrapportages in theorie én praktijk*. Dordrecht: Convoy Uitgevers.

Belastingdienst. (2016). *SBR*. Opgeroepen op februari 16, 2016, van http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/intermediairs/aangifte_doen/standard_business_reporting/hoever_zijn_we

Brandenburg, L. (2016, april 7). *Bridging the Gap*. Opgehaald van <http://www.bridging-the-gap.com/what-is-data-mapping/>

Buiten, G. (2014). *Naar integrale waarneming van grootboekgegevens. Een nieuwe manier van gegevensverzameling bij bedrijven*. Den Haag: CBS.

Coöperatief, F. R. (2016). *SBR Banken*. Opgeroepen op februari 2016, 17, van <https://sbrbanken.nl/>

Fletcher, G. H., & Wyss, C. M. (2016, april 7). *TU eindhoven papers*. Opgehaald van TU eindhoven: <http://www.win.tue.nl/~gfletche/papers-final/FletcherWyssJoDS09.pdf>

GBNED. (2015). *ICT Accountancy softwaregids 2016*. Coevoorden: GBNED.

GBNED. (2015). *RGS: uniform rekeningschema voor bedrijven*. Coevoorden: GBNED.

Hoffman, C. (2006). *Financial Reporting Using XBRL*. Red Wood City: UB Matrix.

Keulen, M. v. (2015). *CBS inzake SBR/RGS*. Den Haag: CBS.

Keulen, M. v. (2015). *Factors Influencing the Decision to Share Data*. Rotterdam: Erasmus University.

Logius. (2016). *Digipoort*. Opgeroepen op februari 17, 2016, van <https://www.logius.nl/diensten/digipoort/>

Melse, E., & Weltevreden, J. (2013). *SBR in bedrijf, een onderzoek naar de mogelijkheden van Standard Business Reporting voor MKB-bedrijven in Nederland*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

Melse, E., & Weltevreden, J. (2014). *Benchmarken met SBR, een onderzoek naar de benchmarking mogelijkheden via standard business reporting voor het MKB in Nederland*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam.

Nederlandse Overheid. (2014). *Roadmap SBR op weg naar 2020*. Nederlandse overheid.

Oostrom, L., Bakker, K., & Kaashoek, R. (2015). *Vooronderzoek Benchmark Fink*. Den Haag: CBS.

RGS-site. (2016, Maart 9). *Beschrijving veld definities RGS*. Opgeroepen op juni 3, 2016, van Referentiegrootboekschema: <http://referentiegrootboekschema.nl/kbase/index.php?View=entry&EntryID=376>

SBR. (2016). *Nederlandse SBR site*. Opgeroepen op juni 3, 2016, van <http://sbr-nl.nl/>

Taskforce implementatie RGS. (2016). *Verslag van de Taskforce Implementatie RGS 2016-03-03*.

Veld, P. (2014, februari 6). *SBR een geheim succes*. Opgeroepen op februari 16, 2016, van SBR:
www.actal.nl/wp-content/uploads/SBR-een-geheim-succes.pdf

Wijk, R. v., Bharosa, N., Janssen, M., Winne, N. d., Bal, S., Rigter, E., . . . Leijnse, P. (2014). *De keten uitgedaagd*. (R. v. Wijk, N. Bharosa, M. Janssen, & N. d. Winne, Red.) Delft: IOS Press.

XBRL. (2004, November 14). *XBRL FRIS*. Opgeroepen op februari 16, 2016, van
<http://www.xbrl.org/technical/guidance/FRIS-PWD-2004-11-14.htm>

XBRL. (2016). *XBRL Nederland*. Opgeroepen op februari 17, 2016, van
<http://www.dexbrl.nl/nieuws/algemeen/833-sbr-wordt-de-standaard-voor-de-banken.html>

Competenties en beroepstaken

De volgende competenties zullen aan bod komen:

- **Vakkundigheid:**
Door mijzelf te verrijken met het lezen van literatuur zal ik meer kennis van SBR en XBRL ontwikkelen. Daarnaast hoop ik door middel van het meelopen van scrummeetings van het onderzoeksteam van SBR binnen het CBS meer kennis te ontwikkelen over het gebruik van de informatie die via SBR-berichten binnenkomen bij het CBS.
- **Innovatief vermogen:**
Mappings van grootboekrekeningen van ondernemers naar RGS nog weinig zijn gedaan en onderzoek naar dit onderwerp is niet gedaan.
- **Resultaatgerichtheid:**
Omdat binnen een tijdspanne van 3 maanden een verslag op tafel moet liggen, zal resultaatgericht gewerkt moeten worden.
- **Communiceren:**
Er zal met medewerkers van het CBS worden samengewerkt over onduidelijke grootboekrekeningen. Daarnaast zal ik deelnemen aan scrummeetings, waarbij gebruik kan worden gemaakt van mijn kennis als accountancystudent. Als laatste zal ik deelnemen aan bijeenkomsten over RGS om zo mijn kennis hierover uit te breiden.
- **Klantgerichtheid:**
Door middel van dit onderzoek hoopt het CBS de ondernemers die moeten aanleveren een handvat te kunnen aanreiken voor het overzetten van hun grootboekrekeningschema naar het RGS.
- **Ontwikkelingsgerichtheid:**
Omdat dit een groot onderzoek is met voor mij nieuwe onderwerpen, zal regelmatig een evaluatie moeten plaats vinden om te onderzoeken of het ingeslagen pad nog steeds de juiste is. Dit wijzigingen in de aanpak kunnen plaatsvinden vanwege voortschrijdend inzicht.

De volgende beroepstaken zullen aan bod komen:

- **Adviesbehoeften onderkennen, signaleren en vervullen:**
Voor ondernemers is het vaak nog onduidelijk wat het mappen van hun grootboekrekeningschema naar het RGS hen kost. Door dit inzichtelijk te maken kan het CBS wellicht ondernemers makkelijker overtuigen om deze mapping te gaan doen.
- **Zichzelf voortdurend ontwikkelen als beroepsbeoefenaar:**
Door het mappen van grootboekrekeningschema's naar RGS krijg ik inzicht in deze schema's, waardoor ik sneller nieuwe schema's van bijvoorbeeld klanten zal kunnen lezen en doorgronden. Daarnaast ontstaat er ook meer bewustwording voor het sturen van SBR berichten naar het CBS, zodat informatie waarop ik mijn advies voor toekomstige klanten ga bouwen, betrouwbaarder is.